

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

MAGISTERUPPSATS

Specialistsjuksköterskeutbildning med inriktning distriktssköterska 75hp

Hur barn påverkas av att växa upp med alkoholberoende föräldrar

Marielle Graham Bergkvist och Rebecca Johansson

Omvårdnad 15 hp

Halmstad 2016-05-30

Hur barn påverkas av att växa upp med alkoholberoende föräldrar

Författare: Marielle Graham Bergkvist
Rebecca Johansson

Ämne Omvårdnad
Högskolepoäng 15hp
Stad och datum Halmstad 2016-05-30

Titel	Hur barn påverkas av att växa upp med alkoholberoende föräldrar
Författare	Marielle Graham Bergkvist & Rebecca Johansson
Sektion	Akademien för Hälsa och Välfärd, Högskolan i Halmstad
Handledare	Elenita Forsberg, Lektor, Med. Dr
Examinator	Jeanette Källstrand Eriksson, Lektor, Med. Dr
Tid	Våren 2016
Sidantal	20
Nyckelord	Barn till alkoholberoende, Callista Roy, Distriktssköterska, Scopingstudie

Sammanfattning

Alkohol kan vid beroende medföra konsekvenser för både individ och familj. Barn till alkoholberoende föräldrar är utsatta för större risker och föräldraskapet är ofta bristande. Ämnet är betydelsefullt för en distriktssköterska, eftersom en djupare förståelse för hur barn från dessa miljöer påverkas innebär att ohälsa kan identifieras och förebyggas. Som metod valdes en scopingstudie, med syfte att sammanställa forskningsresultat gällande hur barn påverkas av att växa upp med alkoholberoende föräldrar. En sammanställning av 20 artiklar presenteras utifrån Callista Roys omvårdnadsteori, som bland annat innefattar Fysiologiska Funktioner, Självuppfattning, Rollfunktion samt Relationer och samhörighet. Alkoholberoende hos föräldrar visar sig öka risken för ohälsa hos barn och unga men påverkar dem även i vuxen ålder. Resultatet visar att barnets förmåga till adaptation i en ogynnsam uppväxtmiljö har betydelse för barnets hälsa eller ohälsa. Resultatet kan användas av yrkesverksamma distriktssköterskor i samband med omvårdnad av barn och unga, som har alkoholberoende föräldrar. För att stödja målgruppen kan vidare forskning undersöka hur barn i utsatta uppväxtmiljöer klarar sig i samhället som vuxna.

Title	How children are affected by growing up with alcohol dependent parents
Author	Marielle Grahm Bergkvist & Rebecca Johansson
Department	School of Health and Welfare, Halmstad University
Supervisor	Elenita Forsberg, Senior Lecturer, PhD
Examiner	Jeanette Källstrand Eriksson, Senior Lecturer, PhD
Period	Spring 2016
Pages	20
Key words	Callista Roy, Children of alcoholics, District nurse, Scoping study

Abstract

Addiction to alcohol can have serious consequences not only to an individual but also to a complete family. Children to parents that abuse alcohol are at greater risk of injury because such parents often neglect their parental responsibilities. Knowledge of the significance and impact of growing up in adverse conditions is especially important to the district nurse. A scoping study was chosen as method gathering data, with the purpose to compile research regarding how children are affected by growing up with parents addicted to alcohol. A compilation of twenty articles is described with the means of Callista Roy's Adaption model: "Physiological-Physical Mode", "Self-Concept-Group Identity Mode", "Role Function Mode" and "Interdependence Mode". The results showed that a child's capacity for adaptation in an unhealthy environment is important for the child's health and wellness. Hopefully it may be used by district nurses in the care of children and young people who have alcohol dependent parents. To support the target group further, researchers could investigate how children in unhealthy childhood environments cope in society as adults.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Bakgrund	1
Alkoholberoende	1
Föräldraskapet och alkoholberoende.....	2
Teoretisk ram.....	3
Anpassning till residualstimuli	4
Problemformulering	5
Syfte	5
Metod	5
Design	5
Urval	6
Datainsamling.....	7
Databearbetning	8
Forskningsetik.....	8
Resultat	9
Geografisk fördelning	9
Åldersfördelning.....	9
Physiological-Physical Mode	10
Self-Concept-Group Identity Mode	10
Role Function Mode	12
Interdependence Mode	13
Diskussion	14
Metoddiskussion	14
Resultatdiskussion	16
Physiological-Physical Mode	16
Self-Concept-Group Identity Mode	17
Role Function Mode.....	19
Konklusion	20
Implikation	20

Referenser

Bilagor

Bilaga A: Sökhistorik

Bilaga B: Artikelöversikt

Inledning

Alkohol är ett gammalt och känt hot mot folkhälsan samtidigt som det är ett framtida hot, eftersom den regelbundna alkoholkonsumtionen ökar samt att intensivdrickandet fram till 2005 ökade med cirka 40 % (Andreasson & Allebeck, 2005). Det finns ett stort mörkertal gällande hur stor del av befolkningen som har ett alkoholberoende (Blomqvist, 2012). Enligt Ljungdahl (2008) växer uppskattningsvis 20 % av barnen i Sverige upp med föräldrar som har alkoholproblem. Barn som växer upp i en miljö där vuxna har en osund konsumtion av alkohol, lever under utsatta förhållanden, vilket kan öka risken för negativ påverkan på barnet såsom genom verbala attacker i form av utskällningar eller åthutningar (Dietze, Ferris, Laslett & Room, 2012; Haugland, 2006). Det förekommer att barn lämnas utan uppsikt av vuxen eller lämnas i riskfyllda situationer. Det är även vanligt att barnen bevittnar våld, att de behöver skydda en familjemedlem eller att de själva blir skadade (Rounsaville, O'Farrell, Andreas, Murphy & Murphy, 2014; Dietze et al., 2012; Haugland, 2006). Personer, som i sitt yrke kommer i kontakt med barn till föräldrar med ett alkoholberoende, har ett ansvar att uppmärksamma och ge stöd till barnet (Socialstyrelsen, 2009). Distriktssköterskor möter dessa barn inom elevhälsan, på barnavårdscentraler, inom hemsjukvården och primärvården. En utökad kännedom om vilken påverkan en förälders alkoholberoende kan ha på barnet, hur barnet anpassar sig och hanterar hemmiljön kan ligga till grund för distriktssköterskans omvårdnadsåtgärder i arbetet med barn och unga.

Bakgrund

Berusningsdrickande och riskbruk av alkohol är inget nutida problem, utan något som finns beskrivet redan i Bibeln (Blomqvist, 2012). I Sveriges tidigaste lagstiftningar beskrivs regler för att hålla alkoholkonsumtionen hos befolkningen inom rimliga ramar. Först under 1800-talet börjar överkonsumtion och beroende av alkohol ses som en sjukdom. Ett riskbruk av alkohol medför medicinska samt sociala konsekvenser och risken för beroendeutveckling ökar (Blomqvist, 2012; Andreasson & Allebeck, 2005). Att identifiera och ge stöd till individer med risk för alkoholberoende minskar inte bara ohälsa hos individen, utan minskar även risken för påverkan på barnen i familjen (Socialstyrelsen, 2009).

Alkoholberoende

Begreppen alkoholism, alkoholberoende och alkoholmissbruk syftar ofta på ett och samma problem (Blomqvist, 2012). Det är svårt att genomföra tillförlitliga mätningar gällande hur stor del av en befolkning som har ett alkoholberoende, delvis på grund av underrapportering men även till följd av brist på enhetliga definitioner. Enligt en utredning år 2011, var vid mättillfället cirka 330 000 individer av den svenska befolkningen diagnostiserade med ett alkoholberoende enligt ICD-10 (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems - Tenth Revision). Vid diagnostisering enligt ICD-10, som används inom hälso- och sjukvården, är det skillnad mellan alkoholmissbruk och alkoholberoende (WHO, 2016). Alkoholberoende beskrivs som "en grupp av fysiologiska, beteendemässiga och kognitiva fenomen där alkoholen får en högre prioritet för individen än andra beteenden som tidigare haft större betydelse" (Andreasson & Allebeck, 2005, s. 11). Alkoholberoende

karaktäriseras av svårigheter att kontrollera alkoholkonsumtionen, begär efter alkohol, toleransökning, abstinenssymtom, tilltagande ointresse av andra saker på grund av alkohol och fortsatt konsumtion trots kroppsliga eller psykiska skador. Diagnos kan ställas om tre eller fler av kriterierna uppnås (WHO, 2016).

Föräldraskapet och alkoholberoende

I familjer där missbruksproblem förekommer finns ofta andra problem (Haugland, 2006). Det är vanligt med psykiska problem som ångest och depression samt personlighetsstörning och emotionella svårigheter hos den som missbrukar (Andreasson & Allebeck, 2005). Det är viktigt att inte endast fokusera på den missbrukandes problembild och livssituation utan vidga perspektivet för att undersöka och kartlägga hur missbruket påverkar nära relationer (Arria, Mericle, Meyers & Winters, 2012). Barnets behov hamnar ofta i skymundan på grund av föräldrarnas beroendesituation (Haugland, 2006). Alkoholkonsumtion påverkar hela familjens hemmiljö och uppväxtmiljön kan se ut på olika sätt för barnet när föräldrarna har ett alkoholberoende. I hemmiljön kan det känslomässiga klimatet och förutsägbarheten påverkas, liksom förmågan att vara förälder (Arria et al., 2012; Burnett, Jones, Bliwise & Ross, 2006; Haugland, 2006). I familjer där fadern är alkoholberoende, uppvisar mödrar ofta depressiva symtom som ångest och svårigheter att vara känslomässigt närvarande i relationen med sitt barn (Haugland, 2006). Bristande impuls kontroll och utåtagerande beteende är vanligt hos den alkoholberoende föräldern, likaså skapas oftare en konfliktfylld hemmiljö (Rounsaville et al., 2014; Turner, Finkelhor, Hamby & Shattuck, 2013; Haugland, 2006). Förälders beroende av alkohol är en riskfaktor för att ett barn ska fara illa i sin uppväxtmiljö eller bevittna misshandel mellan föräldrar (Haugland, 2006). Socialstyrelsen (2009) lyfter betydelsen av att uppmärksamma barnets situation så fort ett alkoholberoende identifieras hos en förälder, så att barnet kan erbjudas stöd och hjälp så tidigt som möjligt. Föräldrar, som är alkoholberoende, visar oftare lägre förmåga till kontroll och övervakning av sitt barn och samspelet fungerar sämre mellan barn och förälder (Arria et al., 2012). Vidare är tillbakadragenhet och otillräcklig fysisk och emotionell närvaro karaktäristiska drag hos föräldrar med beroendeproblematik (Haugland, 2006). Familjelivet saknar ofta struktur, kontinuitet och planering, vilket skapar ett tillfälligt eller konstant kaos. Engagemang från föräldern gällande barnets intressen och aktiviteter, kan saknas. Att som barn erhålla nödvändig grundtrygghet och kärlek från föräldern kan således brista till följd av föräldrarnas beroende av alkohol (Haugland, 2006).

Socialstyrelsen (2012) betonar hur barn som lever med alkoholberoende föräldrar behöver skyddas från att behöva bevittna föräldrarnas missbruk och att barn, som lever med en ensamstående alkoholberoende förälder, är en extra utsatt grupp. Yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården, som kommer i kontakt med barn till alkoholberoende föräldrar, har enligt Hälso- och Sjukvårdslagen (HSL) ett ansvar att belysa barnens situation och se till att de erbjuds stöd, råd och information (Socialstyrelsen, 2012). Socialstyrelsen (2009) och Institutet för utveckling av Metoder i Socialt arbete (IMS) har tagit fram en metodhandbok gällande insatser till barn och unga som lever med föräldrar som är beroende av alkohol och andra droger. Handboken belyser hur barnens uppväxtmiljö kan se ut, vilka risker det innebär

för barnet, förekommande skyddsfaktorer och vikten av tidig upptäckt av problemen, men även information om dokumentation och uppföljning ingår. I mötet med barnet, kan det vara svårt att upptäcka ohälsa kopplad till föräldrars alkoholberoende, men problem i hemmiljön kan visa sig genom psykiska och fysiska symptom hos barnet. Enligt IMS saknas det evidens gällande insatser till barn och ungdomar, som växer upp med en eller båda föräldrar som är beroende av alkohol (Socialstyrelsen, 2009).

Distriktssköterskor, som kommer i kontakt med barn och unga som riskerar att fara illa i sin hemmiljö, upplever ofta känslor av otillräcklighet, men lyfter samtidigt betydelsen av att vara barnets ombud i möte med familjen (Söderman & Jackson, 2011). Det kan exempelvis innebära att möta barn till alkoholberoende på barnavårdscentraler, inom elevhälsan, primärvården och i den kommunala hemsjukvården. I arbetet inom elevhälsan kan det innebära att arbeta med insatser som stärker den enskilde elevens psykiska och fysiska hälsa, skolmiljö, levnadsvanor och möjlighet till lärande (Socialstyrelsen, 2014). Vid misstanke om att ett barn far illa, har distriktssköterskan skyldighet att anmäla till socialtjänsten enligt Socialtjänstlagen (SOSFS 2003:16) (2001:453, kap. 14, 1§). Distriktssköterskor anger att det är en svår uppgift att fatta beslut om att anmäla misstanke om missförhållanden, men att ett kollegialt stöd och tilltro till den egna förmågan underlättar uppgiften (Söderman & Jackson, 2011). Misstanke om bristande omsorg, fysisk eller psykisk misshandel, bevitnande av våld i hemmet kan vara orsaker till att göra en anmälan (Socialstyrelsen, 2014).

Teoretisk ram

Callista Roy (Alligood, 2013) skapade omvårdnadsteorin Adaptionmodellen. Roy föddes i Los Angeles 1939 och utbildade sig till sjuksköterska och tog sedan en doktorexamen i sociologi. Idén till Adaptionmodellen uppkom i samband med hennes tjänstgöring vid en pediatrik avdelning där Roy upptäckte att barnen hade en ovanligt god förmåga till återhämtning efter psykiska och fysiska påfrestningar. Genom att observera barnen på kliniken, utvecklade Roy år 1968 Adaptionmodellen, vilken senare kom att användas på Mount Saint Marys college i USA som en konceptuell grund för omvårdnad. Roy beskriver hur människan som individ eller i grupp, använder sig av en adaptionprocess för att anpassa sig till sin omgivande miljö och genom adaptionprocessen gör val som skapar integrering av människa och miljö. Roy menar att förmågan att anpassa sig, adaptera till olika miljöer, exempelvis hemmiljö respektive skolmiljö, men också att ha förmågan till att kunna påverka sin miljö, är avgörande för om barnet kan uppnå hälsa, utveckling och välbefinnande. Enligt Roy finns det tre olika varianter av stimuli i den omgivande miljön, som kan påverka barnets anpassning och reaktioner; det fokala, kontextuella och residual stimuli. Det fokala stimuli är det stimuli som kommer först och är starkast samt inte går att ignorera. Det påverkar barnet genom att det utlöser en handling eller reaktion. Ett fokalt stimuli kan exempelvis vara en alkoholpåverkad förälder, som beter sig aggressivt. Det kontextuella stimuli är det som sekundärt påverkar det huvudsakliga fokala stimuli, exempelvis en känsla hos barnet av oro och rädsla, vilket ytterligare bidrar till en reaktion eller förstärker reaktionen av det fokala stimuli hos barnet. Residual stimuli är övriga faktorer i miljön, som är utforskade och har oklar påverkan på barnets beteende och reaktioner, men som ändå är av betydelse för

anpassningen. Det kan exempelvis handla om barnets tidigare tankar, upplevelser och attityder kring sin hemsituation och förälder. Roy ser barn och miljö som ett levande och adaptivt system och det är inte möjligt för barnet att separeras från sin miljö och lyfts ur sitt sammanhang, utan att påverkan och respons från omgivande miljö sker kontinuerligt. Miljö kan beskrivas som allt det som påverkar samt omger barnet och leder till ett beteende, antingen önskat eller oönskat. "Adaptive Response" det önskade beteendet, gynnar barnets integritet, överlevnad och utveckling, vilket är målet med adaption. Medan "Ineffective response", det oönskade beteendet, är motsatsen och innebär att barnet hanterar miljöstimuli på ett sätt som inte gynnar adaptionens målen. För att hantera stimuli i miljön menar Roy att barnet använder sig av två delsystem, "Regulator Subsystem" och "Cognator Subsystem". "Regulator Subsystem" fungerar genom hormonella, neurologiska och kemiska reaktioner i kroppen, en slags förberedelse och anpassning genom det autonoma nervsystemet. "Cognator Subsystem" är ett område för hantering av en situation där det krävs tankeprocesser som inlärning, bedömning, känslor, bearbetning av information och varseblivning, som också behövs för att kunna adaptera sig till miljön (Allgood, 2013).

Anpassning till residualstimuli

Hantering av residualstimuli sker enligt Roy genom fyra olika adaptiva funktioner, och för att främja hälsa hos barn ska distriktssköterskans omvårdnad främja positiv adaption inom dessa fyra funktionerna. "Physiological-Physical Mode" omfattar de grundläggande fysiologiska funktionerna, såsom tillgång till syre, näring, elimination, aktivitet, vila och skydd. "Self-Concept-Group Identity Mode" innebär självuppfattning i kulturell och sociala kontext, den psykologiska och den spirituella integriteten samt mellanmänniska relationer (Allgood, 2013). Det innefattar även vikten av att veta vem man är för att kunna existera som en helhet och känna sig som en individ med ett syfte. "Role Function Mode", rollfunktionen, syftar på den sociala integriteten, anpassning genom att barnet går in i olika roller beroende på kontext och miljö. Det handlar om förmågan till adaption vid förändringar gällande det sociala samspelet, beslutsfattande och kommunikation. Rollerna, som ett barn har, delas upp i primära, sekundära och tertiära roller, där primär roll definieras av kön, ålder och i vilket stadie av utveckling individen befinner sig i. Sekundär roll är den roll som ett barn förväntas åstadkomma i förhållande till utvecklingsstadie i relation till den primära rollen. Tertiär roll är det som individen väljer frivilligt för att möta förväntningar, vilket exempelvis kan vara en hobby eller fritidsaktivitet. Olika roller medför fysiska handlingar, men de innebär också känslor, attityder, gillande eller ogillande gentemot den roll som barnet har intagit eller tvingas att framföra. "Interdependence Mode" relationer och samhörighet, innebär förmågan att balansera beroende och oberoende i relation till signifikanta andra, familj och socialt nätverk. Det innefattar även förmågan och viljan att ge och ta emot kärlek och respekt. De fyra adaptiva funktionerna samverkar med varandra och samstämmighet mellan dessa är nyckeln till adaption. Målet med adaption benämns som "Integrated Life Process", vilket sker när alla strukturer och funktioner i ett liv fungerar som en helhet och kan möta och tillgodose människans alla behov.

Omvårdnadsåtgärder som distriktssköterskan kan vidta, sker enligt en modell med sex olika steg (Allgood, 2013). Distriktssköterskans funktion handlar i första steget om att bedöma "Adaptive response" och "Ineffective response" inom alla fyra funktionerna; "Physiological-Physical Mode", "Self-Concept-Group Identity Mode", "Role Function Mode" och "Interdependence Mode", följt av det påverkande stimuli i det andra steget. Bedömningen kan i tredje steget utgöra en grund för distriktssköterskan när det gäller att sätta en omvårdnadsdiagnos, och i fjärde steget skapas mål tillsammans med barnet som främjar positiv adaptation. I det femte steget skapas interventioner, som exempelvis miljöförändring eller andra omvårdnadsåtgärder för att hantera stimuli, som följs åt av det sjätte steget, utvärdering (Allgood, 2013).

Problemformulering

Alkoholberoende är ett stort problem och som ökar i det svenska samhället. Det är känt att föräldrar med ett alkoholberoende har en bristande förmåga att skapa en trygg och gynnsam uppväxtmiljö för ett barn. Att reflektera kring hur uppväxtmiljön påverkar barnets nuvarande och framtida hälsa är en viktig del i distriktssköterskans arbete i samband med mötet med barn till alkoholberoende. För att främja en bredare och utökad kunskap gällande barn och där en eller båda föräldrar är alkoholberoende, kan forskning inom området utgöra ett stöd för distriktssköterskans omvårdnadsåtgärder. Vidare kan det erbjuda teoretiska och praktiska verktyg för att främja hälsa och förebygga ohälsa hos barnet.

Syfte

Syftet var att sammanställa forskningsresultat gällande hur barn påverkas av att växa upp med alkoholberoende föräldrar.

Metod

Design

För att identifiera och kartlägga vilken forskning som är gjord inom ett specifikt område, är en scopingstudie en lämplig metod. Scopingstudier kan vara en del av en systematisk litteraturoversikt samtidigt som det kan vara en fristående metod (Arksey & O'Malley, 2005). Metoden är relativt ny för att undersöka ett forskningsområde, där fokus ligger på att undersöka omfattningen snarare än att gå på djupet av ett problem eller en frågeställning (Davis, Nick & Gould, 2009). En scopingstudie inkluderar all relevant litteratur och studiedesign behöver inte tas i beaktande. Enligt Arksey och O'Malley (2005) ställer inte heller metoden krav på kvalitetsgranskning i samma utsträckning som en systematisk

litteraturstudie. Vidare kan scopingstudier användas i syfte att identifiera luckor i forskning samt till att sprida forskningsfynd till beslutsfattare och yrkesverksamma. Metoden är under utveckling (Davis et al., 2009) och det finns olika presentationer på metoden att följa när det gäller genomförandet (Arksey & O'Malley, 2005). Som grund för föreliggande scopingstudie valdes Arksey och O'Malleys (2005) ramverk, innehållande fem alternativt sex steg (Tabell 1). Det första steget är redan genomfört i och med att en problemformulering och ett syfte är formulerat.

Tabell 1. Ramverk för scopingstudie enligt Arksey och O'Malley (2005).

Stage 1: Identifying the research question	Identifiering av forskningsområdet och viktiga aspekter som svarar på syftet, och som samtidigt främjar en bred täckningsgrad inom området	Skapa problemformulering och utforma ett syfte
Stage 2: Identifying relevant studies	Identifiera relevant litteratur, som svarar på syftet, utifrån valda inklusion- och exklusionskriterier. Hänsyn tas till begränsningar gällande tidsram, språk och budget i de källor som används	Val av sökord, databaser samt datainsamling
Stage 3: Study selection	Urval av litteratur där inklusion- och exklusionskriterier får lov att modifieras <i>post hoc</i> för att sälla bort överflödiga artiklar	Datainsamling; urval av relevanta artiklar
Stage 4: Charting the data	Litteratur som framkommit sorteras och kartläggs, förslagsvis i tabellform	Databearbetning; skapa artikelöversikt
Stage 5: Collating, summarizing and reporting the results	Sammanställning och jämförelse av resultatet, genom en numerisk analys samt indelning i teman och subteman	Databearbetning och framställande av resultat
(Stage 6: Consultation exercise)	Ett valfritt steg som syftar till att ge tyngd till resultatet genom att erkända forskare bekräftar studien	(Ej genomfört)

Urval

För att identifiera artiklar av intresse, formulerades inklusions- och exklusionskriterier enligt Arksey och O'Malleys (2005) andra metodologiska steg. Inklusionskriterierna var artiklar som fokuserade på hur barn påverkas av att växa upp i en miljö där föräldrar har ett alkoholberoende. Artiklarna skulle vara publicerade mellan 2005-2015 och abstrakt skulle finnas tillgängligt i de aktuella databaserna. Både artiklar av kvalitativ och kvantitativ design accepterades. Ingen begränsning gällande respondenternas ålder angavs. Artiklar som inte innehöll ett etiskt resonemang eller en etisk prövning exkluderades, eftersom det är av betydelse för deltagarnas integritet och värdighet. Till exklusionskriterierna hörde också review- artiklar och artiklar skrivna på annat språk än engelska eller svenska.

Datainsamling

Academic Search Elite, Cinahl, PsycInfo och Pubmed valdes ut som sökmotorer utifrån ämnesinriktning. Academic Search Elite fokuserar på psykologi och sociologi, PsycInfo täcker områden som vård, medicin och psykologi. Cinahl har inriktning mot vård och medicin och PubMed inriktas på omvårdnad, sociologi och socialt arbete. Vid litteratursökningen kombinerades sökord utifrån syfte, antingen genom sökning på enstaka ord eller genom kombinationer av ord. Kontrollerade ämnesord som "Thesaurus term" i PsycInfo, "Cinahl headings" i Cinahl och "MeSH-term" i PubMed valdes i första hand. Även fritextsökning genomfördes. För att precisera sökningen användes booleska operatoren "AND". Sökningen genomfördes med bred utgångspunkt för att inte förlora eventuella relevanta artiklar. Sökorden, som valdes ut, presenteras i en sökordsöversikt; Tabell 2. Sökord i fritext, som användes men inte resulterade i någon vald artikel, var "experiences", "problems", "neglect", "maltreatment", "affects", "abuse", "violence" och "child abuse" i olika kombinationer. Litteratursökningen i databaser genomfördes under april 2015. Manuella sökningar via exempelvis referenslistor genomfördes ej.

Tabell 2. Sökordsöversikt

Academic Search Elite	Cinahl	PsycInfo	Pubmed
child (fritext)	children of impaired parents (Cinahl headings)	children of alcoholics (Thesaurus)	child of impaired parents [MeSH]
alcoholic parent (fritext)	alcoholism (Cinahl headings)	alcoholism (Thesaurus)	alcoholism [MeSH]

Sökningen resulterade i sammanlagt 390 artiklar (Bilaga A). I de fall där titeln ansågs relevant lästes abstrakt för att göra en bedömning om artikeln svarade på syftet. Då en artikels titel inte alltid representerar innehållet, lästes en stor andel av abstrakten. I de fall abstraktet var otydligt, lästes hela artikeln och totalt lästes 65 artiklar i fulltext. Eftersom en scopingstudie syftar till att söka brett och inte djupt, är det vanligt att sökresultatet innehåller irrelevant litteratur (Arksey & O'Malley, 2005). Det kan kräva att inklusions- och exklusionskriterierna kan behöva modifieras *post hoc*, det vill säga i efterhand under steg tre; dataurvalet. Litteratur som berörde annat beroende än alkohol, psykisk sjukdom hos föräldern, biomedicinska effekter, genetik samt artiklar som handlade om barn till föräldrar med alkoholproblem, men där påverkan på barnet inte var huvudfokus, exkluderades. För att ytterligare begränsa antal artiklar justerades publikationsår till 2008-2015. I de fall där sökningen endast resulterade i dubletter, presenteras ej i tabellen. När samtliga sökningar var genomförda återstod 20 artiklar till resultatet.

Databearbetning

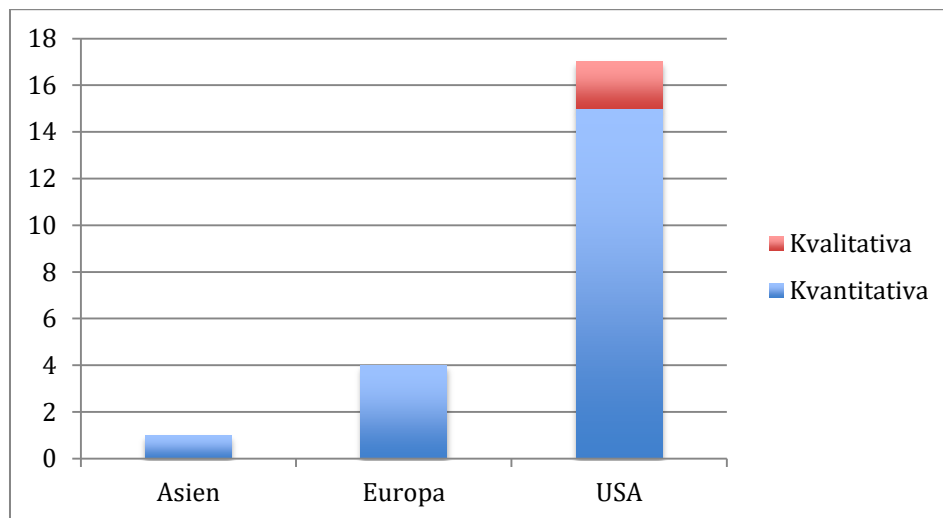
Enligt steg fyra i Arksey och O'Malleys (2005) modell kartlades och sorterades insamlad data med hjälp av en artikelöversikt i tabellform (Bilaga B). Information som kartlades var titel, författare, utgivningsår, databas, studiepopulation, syfte, metod, datainsamling, slutsats och i vilket land studien genomförts i. För att få en djupare inblick av materialet lästes artiklarna flera gånger och resultat, som kunde kopplas till syftet, plockades ut. Vidare bearbetning genomfördes enligt steg fem, som innefattar jämförelse, sammanfattning och presentation av inhämtad data (Arksey & O'Malley, 2005). I den tematiska analysen identifierades och antecknades resultat i artiklarna som svarade till syftet, vilka fördes samman i 20 olika teman. Vidare bearbetades resultatet utifrån Roys omvårdnadsteori gällande de fyra områden "Physiological-Physical mode", "Self-Concept-Group Identity Mode", "Role Function Mode" och "Interdependence Mode". Presentationen innehöll en numerisk analys och en kvalitativ tematisk analys enligt Arksey och O'Malley (2005). Den numeriska analysen syftade till att bistå med information om geografisk fördelning, forskningsmetod och undersökt population i artiklarna. Det valbara sjätte steget, som innebär att få kända forskare att erkänna studien, är inte genomfört.

Forskningsetik

När människor, och framför allt barn är involverade i forskning krävs det att hänsyn tas till etiska aspekter (Polit & Beck, 2013; WMA, 2013). Etiska ställningstagande som gjordes innan scopingstudien påbörjades, var att artiklar till resultatet skulle ha ett etiskt godkännande eller innehålla ett etiskt resonemang, som var godtagbart i relation till studiens problemställning, syfte och resultat. I artiklarna skulle det etiska resonemanget beskrivas tydligt och ha respondenternas utsatthet i åtanke. Enligt Polit och Beck (2013) har forskarna skyldighet att motverka och minimera obehag eller skada hos den medverkande, särskilt forskning som kan röra känslig personlig information. Forskning som berör människor ska följa de etiska principerna som verkar för att främja individens integritet och hälsa (WMA, 2013). Nyttan med en studie ska alltid överväga risken för obehag eller skada hos informanten (Polit & Beck, 2013; WMA, 2013). Informerat samtycke inhämtas innan en studie påbörjas och det innebär att informanten ska ges information om studiens syfte, om att deltagandet är frivilligt och om rätten till att när som helst avsluta sin medverkan (Polit & Beck, 2013). Vidare har informanten rätt till konfidentialitet och krav ställs på att all personinformation ska behandlas konfidentiellt. När det gäller forskning som rör barn och unga, ska informerat samtycke inhämtas från vårdnadshavare i de fall där inte barnet är moget nog själv att förstå innebörden av samtycket (Polit & Beck, 2013). Inom forskning har deltagarna rätt till skydd vid skada samt skälig ersättning om det inträffar (WMA, 2013). Till etiska överväganden hör även att både resultat som stödjer och resultat som inte stödjer forskarens hypotes ska redovisas (Forsberg & Wengström, 2013). Fusk och ohederlighet får inte förekomma inom forskning (Forsman, 2007). Fusk och ohederlighet är exempelvis stöld eller plagiat av data och fabricering av data. Hypoteser och metoder får inte användas utan angivande av källa. Forskningsprocessen får inte förvrängas exempelvis genom felaktig inklusion och exklusion av data eller genom vinklad analys av information som kan leda till feltolkning av resultatet (Forsman, 2007).

Resultat

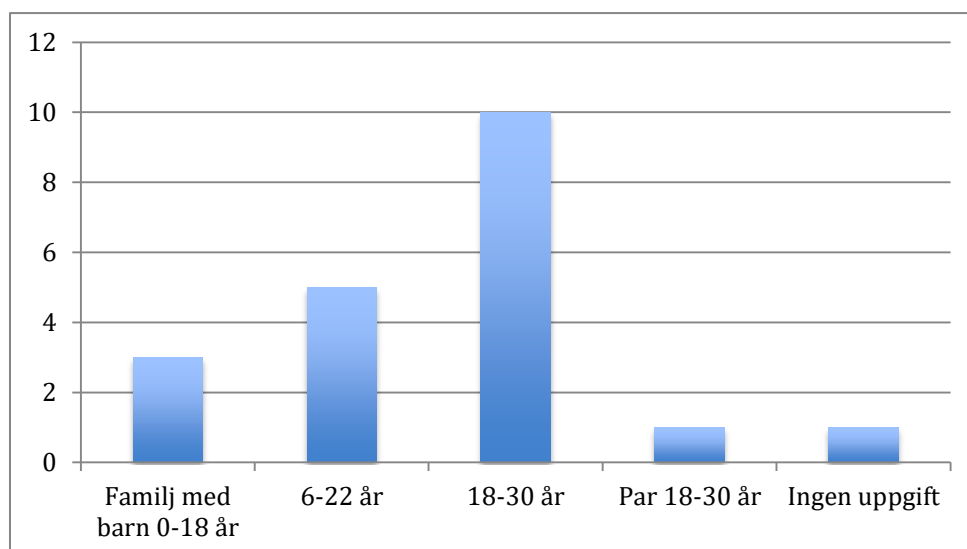
Geografisk fördelning

Figur 1. Geografisk fördelning av studierna samt fördelning mellan kvantitativa och kvalitativa studier.

Majoriteten av studierna, 15 stycken, är genomförda i USA emedan Frankrike, Norge, Slovenien och Spanien presenterar resultat från Europa. Asien bidrar med en resultatartikel från Syd- Korea. Majoriteten av artiklarna är kvantitativa, endast två är kvalitativa.

Åldersfördelning

Figur 2. Diagrammet visar åldersfördelningen av respondenterna i de olika studierna.

Artiklarna presenterar främst resultat från studier gjorda på unga vuxna mellan 18-30 år. Några av studierna är longitudinella och omfattade flera åldrar. Tre studier berörde barn under 12 år, i två av de studierna är både förälder och barn respondenter, och i en studie är enbart barnet respondent.

Resultatet redovisas enligt Roys fyra funktioner i Adaptionmodellen; ”Physiological-Physical Mode”, fysiologiska funktioner; ”Self-Concept-Group Identity Mode”, självuppfattning; ”Role Function Mode”, rollfunktion och ”Interdependence Mode”, relationer och samhörighet.

Physiological-Physical Mode

Grundläggande fysiologiska behov, såsom aktivitet och näringsintag, påverkas hos barn till alkoholberoende såsom att de visar sig vara mindre fysiskt aktiva med stillasittande fritidssysslor som att titta på TV, surfa på internet och lyssna på musik (Serec et al., 2012). Dessutom har de sämre matvanor, då de oftare konsumerar snabbmat, godis och läsk samt äter mindre frukt och grönsaker. Trots resultatet är det inte någon större skillnad gällande den somatiska hälsan hos barn som växer upp i en familj med alkoholberoende jämfört med barn som inte gör det (Serec et al., 2012).

Self-Concept-Group Identity Mode

Påverkan på den psykologiska integriteten och självuppfattningen visar sig genom att barn till alkoholberoende föräldrar uppvisar osäkerhet, låg självkänsla och lågt självförtroende (Haverfield & Theiss, 2014; Rangarajan, 2008). Rangarajan (2008) beskriver att självförtroendet hos vuxna barn påverkas mer negativt av faderns alkoholberoende än av moderns. De upplever också att deras känslomässiga förmåga är lägre än andras och att de saknar tillit till sina känslor samt upplever livet överväldigande och komplicerat, vilket i sin tur resulterar i känslor av uppgivenhet och apati (Haverfield & Theiss, 2014). Barn till alkoholberoende beskriver oftare ilska, har en större tendens till hotfullt beteende samt riskbenägenhet (McCauley Ohannessian & Hesselbrock, 2008) samt uppvisar dessutom oftare uppmärksamhetsstörningar och hyperaktivitet (Torvik, Rognmo, Ask, Røysamb & Tambs, 2011; Diaz et al., 2008). Faderns alkoholberoende har en negativ inverkan på tonåriga söners förmåga till ”Effortful Control”, det vill säga den kognitiva förmågan att kontrollera uppmärksamhet, spontanitet och förmågan att planera (Adkison et al., 2013). Diaz et al (2008) presenterar i sitt resultat att barn till alkoholberoende ofta har besvär med kognitiva förmågor såsom verbal abstraktion och kognitiv flexibilitet.

Den psykologiska integriteten innefattar existentiella aspekter och att som individ känna sig betydelsefull, vilket visar sig påverkas av förälders alkoholberoende (Serec et al., 2012). Diaz et al. (2008) beskriver hur en förälders alkoholberoende ökar risken för att barn drabbas av psykiska besvär, som depression, fobier, ångest och sömnlösning. De uppvisar oftare emotionella svårigheter och suicidala tendenser än barn, som växer upp i en miljö där alkoholberoende inte förekommer (Serec et al., 2012). En mors alkoholberoende påverkar döttrars psykiska hälsa negativt i större utsträckning än vad det påverkar sönerns (Morgan,

Desai & Potenza, 2010). Föräldrars alkoholberoende bidrar till en lägre känsla av tillhörighet hos barn, vilket direkt är förknippat med en ökad risk för depressiva symptom (Serec et al., 2012). Känsla av tillhörighet och förmågan att hantera sin situation är viktiga egenskaper för att kunna bibehålla en psykisk hälsa, det är också viktigt för att inte riskera att utveckla en depression kopplad till förälders alkoholberoende (Serec et al., 2012). Självuppfattningen och barnets syn på den egna funktionen i sociala sammanhang påverkas. Upplevelser bekräftar att uppväxten för barn till alkoholberoende innebär brist på intellektuell och social stimulans samt att vardagen upplevs långtråkig och ensam (Vaught & Prince Wittman, 2011). Barnet vågar inte ta hem vänner på grund av vad den alkoholiserade föräldern kan ställa till med under alkoholpåverkan och de beskriver rädsla för att föräldern ska vara full, irriterad eller bete sig våldsamt. Det är vanligt med förekomst av skam, hemlighetsfullhet och förvirring under barndomen, vilket kan bidra till en hämmad social interaktion och att barnet inte får möjligheten att tillfredsställa behov av att leka och öva olika roller. Bristande social interaktion i barndomen påverkar valet av yrke i vuxen ålder, där barn till alkoholberoende oftare föredrar att arbeta självständigt. Barnen beskriver också att de har en syn på sig själva som socialt missanpassade och att de har svårigheter med att lära känna andra människor (Vaught & Prince Wittman, 2011).

Barnets syn på sig själv i relation till alkohol och kulturen kring alkoholen, påverkas av föräldrarnas alkoholberoende (Haller & Chassin, 2010). Unga vuxna kan ha uppfattningen om att de själva har en ökad risk för alkoholberoende på grund av att de har alkoholberoende föräldrar, vilket i sin tur kan medföra att de fattar ett beslut att begränsa eller undvika alkohol helt. Vanligt är dock att unga vuxna från familjer där någon förälder är alkoholberoende, oftare har ett mer riskbetonat alkohol- eller droganvändande jämfört med unga från en familj utan alkoholberoende (Serec et al., 2012; Diaz et al., 2008). De löper en ökad risk för att hamna i ett eget alkoholberoende (Melchior, Choquet, Le Strat, Hassler & Gorwood, 2011; Morgan et al., 2010; Braitman et al., 2009; McCauley, Ohannessian & Hesselbrock, 2008) samtidigt som de har en tidigare alkoholdebut än andra barn (Braitman et al., 2009; Hussong, Bauer & Chassin, 2008). De dricker också mer och oftare efter alkoholdebut och tidsperioden mellan alkoholdebut till ett alkoholmissbruk är förkortad, en så kallad teleskopeffekt (Hussong et al., 2008). När föräldrar både har alkoholberoende och psykiska problem såsom antisocialt beteende och/eller depression, uppvisar deras barn en ännu snabbare teleskopeffekt. Om föräldern redan är diagnostiserad som alkoholberoende och befinner sig i en period med intensivt alkoholintag, är tidsperioden från alkoholdebut till missbruk också förkortad hos barnen (Hussong et al., 2008). I de familjer där fadern har eller misstänks ha ett alkoholberoende, medför det ett mer frekvent alkoholintag hos tonåringar under skolorn (Braitman et al., 2009). Döttrar löper större risk för eget alkoholmissbruk än söner om det är modern i familjen som har alkoholproblem (Morgan et al., 2010). I kontrast till detta beskriver Kelley et al. (2014) att vuxna döttrar till alkoholister inte visar fler alkoholrelaterade problem än de som inte vuxit upp med föräldrar som missbrukat alkohol. Det sociala stödet har en avgörande roll när det gäller tonåringars missbruk och risk för missbruk, tonåringar med starkt socialt stöd från vänner har en ökad risk att själva hamna i missbruk (Park, Kim & Kim, 2009). Vid uppväxt i ogynnsamma socioekonomiska förhållanden, vilket är vanligt

bland barn till alkoholberoende föräldrar (Serec et al., 2012; Diaz et al., 2008), är risken större för missbruk hos den unge (Melchior et al., 2011).

Självuppfattningen påverkas hos vuxna barn till alkoholberoende, de kan uppleva sig orättvist behandlade och de vill hitta tillbaka till sitt inre barn då de anser sig bestulna på sin barndom (Haverfield & Theiss, 2014). Det kan vara svårt att agera vuxet, vara ansvarsfull, pålitlig och att tänka före handling. Mot en inre önskan och trots försök till bättring, blir beteendet istället barnsligt, omoget, själviskt och oansvarigt och den vuxne faller tillbaka till sig själv som barn igen. Det vuxna barnet har aldrig fått en korrekt bild av hur en vuxen ska bete sig och vilket ansvar en vuxen förväntas ta, vilket leder till problem (Haverfield & Theiss, 2014). Vidare får barnet på egen hand lära sig hur det ska bete sig, så kallad re-parenting, vilket kan medföra svårigheter att finna sig själv som vuxen (Haverfield & Theiss, 2014; Vaught & Prince Wittman, 2011). Re-parenting kan innebära att lära sig innebörden av känslomässig laddade ord på nytt, exempelvis förlåtelse, kärlek, lycka, och hjälp. Barn har fått lära sig definitionen av dessa ord av människor som de själva beskriver som ”toxiska och galna” och de måste själva lära sig den nya definitionen av orden, vilket beskrivs som svårt (Haverfield & Theiss, 2014). För att finna definitionerna och innebörden av orden på nytt, tar det vuxna barnet hjälp av att lyssna på andra människor på möten, läsa självhjälpböcker samt gå i terapi (Haverfield & Theiss, 2014).

Role Function Mode

Barnets roll i familjen och familjerelationer påverkas av en förälders alkoholberoende, barnet får ofta ikläda sig rollen som förälder, vilket innebär att barnet måste prioritera föräldrarnas och syskonens behov framför sina egna (Haverfield & Theiss, 2014; Vaught, Prince & Wittman, 2011). Vaught, Prince och Wittman (2011) beskriver hur barn inte tillåter sig ha egna problem och att de känner sig som en börda och är rädda för att vara en besvikelse. De vill visa för föräldern att de inte behöver oroa sig, vilket i sig är en överlevnadsstrategi i den tuffa miljö de växer upp i. De beskriver också hur de genom att inte bete sig dåligt undviker att bli bestraffade, att det är deras enda belöning (Vaught, Prince & Wittman, 2011). Barn har svårt att släppa föräldrarollen och som vuxna känner de sig ibland tvungna att ta hand om sin förälder, vilket upplevs som betungande (Haverfield & Theiss, 2014). Det är vanligt att barn känner ilska och bitterhet gentemot den alkoholberoende föräldern, varav en del avstår helt kontakt med föräldern när de själva vuxit upp. Familjerelationer och rollfördelning leder till ett bristande stöd från den alkoholberoende föräldern, vilket ökar risken att barnet hamnar i eget missbruk (Park, Kim & Kim, 2009). De barn som har ett gott socialt stöd från alkoholberoende föräldrar, har lägre risk för att hamna i eget missbruk. Mares, Van der Vorst, Engels och Lichtwarck-Aschoff (2011) framhåller hur tydlig kommunikation kring alkohol minskar risken för alkoholintag hos tonåringar, trots att en förälder är alkoholberoende. I familjer med alkoholberoende föräldrar och där attityden gentemot alkohol är mer eftergivande och overseende, resulterar det istället till ett överdrivet alkoholintag hos tonåringar, vilket kan leda till att de utvecklar ett alkoholberoende.

I skolmiljön intar barnet olika roller för att fungera, där rollen i skolan kan påverkas av en förälders alkoholberoende (Torvik et al., 2012). Att bevittna en förälderns alkoholmissbruk ökar risken för låga skolprestationer och medför risk för sämre anpassning till skolmiljön. Barn till alkoholberoende uppvisar generellt sämre skolresultat och har en ökad risk att prestera lågt i skolan (Serec et al., 2012; Diaz et al., 2008), de löper större risk att hoppa av skolan eller få gå om en kurs och behöver oftare stödjande insatser i skolan (Diaz et al., 2008). I en jämförelse mellan barn med och utan alkoholberoende förälder, har barn till alkoholberoende mer uppförandeproblem i skolan, speciellt i de familjer där modern är beroende (Torvik et al., 2012). Det är skillnad mellan lågkonsumenter av alkohol och absolutister, såsom att barn till absolutister presterar bättre i skolan än barn till lågkonsumenter och trots att barn till alkoholberoende har sämre förutsättningar när det gäller utbildning, uppskattar de att vara i skolan i lika stor utsträckning som andra barn (Torvik et al., 2012).

Interdependence Mode

Barn till alkoholberoende föräldrar påverkas i sin förmåga att skapa balans mellan att vara oberoende och beroende i relation till sin familj (Johnson & Stone, 2009). De har svårigheter med differentiering, det vill säga att utvecklas och känslomässigt bli självständig från sin familj utan att för den delen bli känslomässigt avskurna, vilket är relaterat till föräldrarnas alkoholberoende, funktionsnivå och upplevelser i familjen. Låg differentiering innebär att barnet blir låst i sin roll i familjen, vilket leder till att de inte skaffar sig egna starka personliga övertygelser och värderingar emedan det vuxna barnet har en lägre "jag känsla" och en större benägenhet till känslomässigt starka reaktioner på stimuli från omgivningen. Barn med alkoholberoende föräldrar har ofta en sämre förmåga till känslomässig kontroll, vilket leder till minskad förmåga att tänka rationellt i stressade situationer (Johnson & Stone, 2009). En förälders alkoholberoende påverkar även barns förmåga att hantera stressande situationer (Lee & Williams, 2013; Diaz et al., 2008) och trauma (Lee & Williams, 2013). Förmågan att ge och ta emot kärlek i relationer visar sig påverka vuxna döttrar till alkoholberoende genom att de har större benägenhet att träffa en partner som själva har problem med alkohol (Kelley et al., 2014). I kärleksrelationer uppkommer det ibland problem då vuxna barn till alkoholberoende vill åtgärda problem hos sin partner, de har en önskan att kompensera ett eget misslyckande med att påverka föräldrars beroende av alkohol (Haverfield & Theiss, 2014). Om barnen under sin uppväxt inte får lov att ta upp problem inom familjen, tala om det som pågår eller berätta att de själva mår dåligt, kan det leda till problem med kommunikation i relationer som vuxen (Haverfield & Theiss, 2014).

Vuxna barn till alkoholberoende upplever lägre grad av tillfredsställelse i äktenskap och med sina barn (Johnson & Stone, 2009; Kearns-Bodkin & Leonard, 2008). Det finns skillnader i genus i nära relationer där kvinnors bekymmer med intimitet i äktenskapet kan vara förknippat med faderns alkoholberoende. Döttrar, som misstänker att modern har ett alkoholberoende, uttrycker mer oro och har en större tendens till ett undvikande beteende i kärleksrelationer (Kelley et al., 2010). När det inte är en kärleksrelation, ses ingen skillnad i anknytning till andra människor. Kvinnor, som har alkoholberoende mödrar, upplever oftare

aggression från maken samtidigt som att de själva oftare uppvisar mer fysiska aggressioner än kvinnor med alkoholberoende fäder (Kearns-Bodkin & Leonard, 2008). För män med alkoholberoende mödrar, ses en lägre tillfredsställelse i äktenskapet emedan en faders alkoholberoende förknippas med problem att knyta an till sin partner hos både män och kvinnor. Aggression kan vara förknippad med både moderns och faderns alkoholberoende, särskilt hög är den där modern är den alkoholberoende (Kearns-Bodkin & Leonard, 2008).

Diskussion

Metoddiskussion

För att sammanfatta ett stort område med forskningsresultat är scoping en passande design. Utförandet av en scopingstudie valdes som metod grundat på det första antagandet; att det skulle vara svårt att hitta artiklar inom det valda området (Arksey & O'Malley, 2005). Metoden valdes också med en tanke på möjlighet att sprida forskningsresultat till andra yrkesverksamma, vilket Arksey och O'Malley (2005) lyfter fram som en av fyra vanliga anledningar till att välja scopingstudie. Möjligtvis hade en systematisk litteraturstudie varit ett bättre val av metod, då materialet visade sig vara större än väntat och sökningen endast genomfördes i vetenskapliga databaser. Likaså fanns möjlighet i metoden att genomföra manuell sökning via referenslistor, vilket däremot inte gjordes. Då artiklar kan inkluderas oavsett design, ges det möjlighet att fånga ett större antal artiklar. Likaså kan en kombination av kvalitativa och kvantitativa artiklar öka generaliserbarheten, i jämförelse med om endast kvalitativa artiklar inkluderas. Kravet på att artiklarna skulle ha ett etiskt resonemang, engelska eller svenskt språk samt att det skulle finnas ett abstrakt, kan ha medfört att relevanta artiklar exkluderades, vilket kan ha påverkat resultatet. I en scopingstudie är det möjligt att inkludera artiklar som exempelvis inte är publicerade, liksom rapporter från myndigheter. Initialt fanns det en önskan att inkludera den typen av material, vilket inte gick på grund av att sökningarna resulterade i en stor mängd av data och hänsyn fick tas till omfattningen på detta arbete, det vill säga ett examensarbete på avancerad nivå. Sökorden ansågs vara relevanta och representativa för syftet då databassökning resulterade i en stor mängd artiklar. Det som bäst ringade in ämnesområdet var valda sökord. Olika kombinationer av andra ämnesord och fritext resulterade i stora mängder av artiklar, men hamnade utanför problemområdet. Tillförlitligheten i studien stärks genom att högskolans bibliotekarie var behjälplig med sin kvalificerade kompetens när det gällde val av relevanta sökord och databaser. En provsökning gjordes även i Google Scholar, men på grund av begränsningar i omfattning på detta arbete och stor mängd litteratur, avbröts sökningen och inga artiklar valdes ut. Flest relevanta artiklar hittades i databaserna PubMed och Academic Search Elite. Efter att artiklarna valdes, genomfördes två kontrollsökningar vid olika tillfällen för att försäkra att sökningarna var korrekt genomförda. Artiklarna lästes och analyserades både enskilt och gemensamt, vilket enligt Forsberg och Wengström (2013), styrker en studies pålitlighet och giltighet. Det som kan ha påverkat studiens resultat, kan vara förmågan att översätta akademiskt språk och

fackspråk inom sociologi, psykologi och omvårdnad från engelska till svenska. Vid komplicerade begrepp och översättningar, genomarbetades och översattes artiklarna gemensamt vid ytterligare tillfällen.

I enlighet med vald metod, behöver litteraturen inte genomgå kvalitetsgranskning (Arksey & O'Malley, 2005). Minskad vikt på kvalitetsgranskning kan ha påverkat graden av tillförlitlighet i slutsatserna. Det som styrker tillförlitligheten gällande slutsatsen, är att samtliga utvalda artiklar till scopingstudien var publicerade i en vetenskaplig tidskrift. Ett antagande kan då göras att valda artiklar i denna studie, genomgått någon form av kvalitetsgranskning, via en process med peer review samt redaktör för tidskriften, som valde att publicera artikeln. Det trots att metoden tillåter inklusion av litteratur utöver vetenskapliga artiklar, såsom självbiografier och författningar, vilket bidrar till att öka studiens trovärdighet. En scopingstudie syftar inte till att bedöma kvaliteten på bevis och kan därmed inte avgöra om vissa studier ger starka eller generaliserbara slutsatser (Arksey & O'Malley, 2005). I några av artiklarna var forskningsresultatens hypoteser och associationer med mindre starka samband, vilka är redovisade i arbetet för att ytterligare öka studiens tillförlitlighet. Forsberg och Wengström (2013) menar också att resultat som stödjer en hypotes och resultat som inte stödjer en hypotes, ska presenteras i ett nytt forskningsresultat. I en scopingstudie finns däremot inga definitiva tillvägagångssätt för att samla in information (Arksey & O'Malley, 2005). Allt material hade inte ett tydligt etiskt godkännande, men det viktiga ansågs vara att det fanns ett etiskt resonemang som var rimligt i förhållande till studiens innehåll och resultat. I några av artiklarna där barn var informanter, var det föräldrar som godkände medverkan, vilket kan anses tveksamt ur en etisk synpunkt, eftersom det finns en risk att en alkoholberoende förälder inte har förmågan att se till barnets integritet och värdighet.

Resultaten, som framkom i artiklarna, delades in efter individens fyra områden för anpassning enligt Roys Adaptionsteori (Alligood, 2013). Det som styrker trovärdigheten i studiens resultat, är att artiklarnas resultat delades in efter många gemensamma diskussioner angående ämnesuppdelning och att flera artiklar visade liknande resultat. En studies överförbarhet påverkas av huruvida resultatet kan appliceras på liknande förhållanden (Forsberg & Wengström, 2013). Geografiskt var de flesta studierna gjorda i USA, men anses till viss del även representera svenska förhållanden med den anledningen att båda länderna är västerländska och att liknande ekonomisk standard och uppväxtvillkor för barn förekommer. Resultatet i artiklarna representerade olika åldersgrupper med ett stort åldersspann från barn till vuxna. Detta breda åldersspann fångade problemet ur flera olika synvinklar, vilket inte skulle vara möjligt om åldersgruppen varit preciserad. Artiklarna var publicerade 2008 och framåt, vilket kan anses representera samhällets syn på alkohol idag och därför en aktuell bild av barn som växer upp i miljö med alkoholberoende föräldrar. Den höga andelen av artiklar med kvantitativ metod, medförde att resultatet inte gav den djupare förståelsen som initialt önskades. Flertalet av de kvantitativa artiklarna prövade hypoteser och verifierade samband och gav därför inte så uttömmande och breda svar på syftet.

Resultatdiskussion

Resultatet visar att barn till föräldrar med alkoholberoende utsätts för miljöstimuli som påverkar dem på flera olika områden, vilket diskuteras utifrån Callista Roys mål för omvårdnad; främjandet av positiv adaptation inom de fyra funktionerna som krävs för att en person ska bli en hel och integrerad individ, vilket benämns som "Integrated Life Process" (Alligood, 2013). Detta kan förhoppningsvis belysa vikten av hälsofrämjande anpassning för barnet samt tydliggöra varför och hur distriktssköterskan i sin yrkesroll kan använda Adaptionsteorin. Roy (Alligood, 2013) ser barnets anpassning till miljön, adaptation, som en process där tänkande och kännande individer använder medvetna val för att skapa en mänsklig och miljömässig integrering. Det är både den inre och yttre miljön, som påverkar förmågan till positiv adaptation, som är avgörande för barnets utveckling och beteende. Sammansatt beskriver Roy vårdandet som vetenskapen och handlandet, som stärker förmågan hos barnet att hantera personliga och miljömässiga förändringar (Alligood, 2013).

Physiological-Physical Mode

Enlig Roy (Alligood, 2013) är barnets fysiologiska hälsostatus en manifestation av "Physiological- Physical Mode", vilket innebär barnets hantering och anpassning till brister i miljön samt behovet av grundläggande mänskliga behov såsom syre, näring, aktivitet, vila och skydd. En alkoholberoende förälder brister ofta i sin förmåga att erbjuda barnet skydd (Arria et al., 2012; Socialstyrelsen, 2012) i en ofta ostrukturerad och oförutsägbar miljö (Socialstyrelsen, 2012), vilket innebär att barn till alkoholberoende har en ökad risk för att fara illa i sin hemmiljö (Socialstyrelsen, 2014). Det är känt att bristande omsorg och skydd är vanligt i familjer med alkoholberoende (Socialstyrelsen, 2012), vilket visar sig öka risken för sämre skolprestationer (Socialstyrelsen, 2010). I förlängningen är låg utbildning något som ökar risken för fysisk och psykisk ohälsa, som leder till sociala problem och minskad livslängd (Hjern, Arat & Vinnerljung, 2014). Barn till alkoholberoende uppvisar ofta låg prestation, såsom sämre skolresultat (Serec et al., 2012; Diaz et al., 2008) och har oftare behov av extra stöd i skolan (Diaz et al., 2008). De fullföljer mer sällan en eftergymnasial utbildning (Hjern, Arat & Vinnerljung, 2014). Torvik et al. (2011) beskriver att barn, trots sämre skolprestationer, inte uppger sämre trivsel i skolan, vilket även framkommer i en svensk studie (Sandahl, 2014) omfattande elever i en storstad. Möjligen kan dessa resultat bero på att skolan erbjuder en trygg miljö och skydd för barnet, till skillnad från ett hem i kaos. Distriktssköterskan har skyldighet att anmäla misstanke om att ett barn far illa, och det är av stor betydelse att göra en bedömning av hur föräldern klarar av att tillfredsställa barnets grundläggande fysiologiska behov såsom närings- och vätsketillförsel, vila och skydd. Skolan kan genom lärarnas och skolhälsovårdens insatser, där distriktssköterskan kan ingå, motverka den negativa påverkan som en alkoholberoende förälder utgör. Skolan kan erbjuda och tillgodose flera av de grundläggande behoven; fysisk stimulans genom idrott, näring genom att det serveras lunch i skolan samt att barnen får vistas i en förutsägbar och skyddad miljö, vilka samtliga är delar som behövs för att barnet ska uppnå anpassning enligt "Physiological-Physical Mode".

Barn till alkoholberoende lever ofta under dåliga socioekonomiska förhållande och ett fysiologiskt hälsobehov är barnets behov av fysisk aktivitet (Serec et al., 2012; Diaz et al., 2008), där ekonomiska begränsningar till följd av missbruk kan påverka barnets möjligheter till fritidsaktiviteter. Alkoholberoende föräldrar visar mer sällan engagemang och intresse för barnens önskan om fritidsaktivitet eller intressen (Socialstyrelsen, 2012) och därför fyller skolan en viktig roll genom att erbjuda barnet idrott och lek. För distriktssköterskan inom elevhälsovård, men även andra arbetsområden, är främjandet av att tillgodose grundläggande behov och hälsosamma levnadsvanor en viktig uppgift och målet är att alla ska ha samma möjlighet till hälsa oavsett förälders utbildningsnivå, ekonomi eller social situation.

Serec et al. (2012) tydliggör hur den fysiska hälsan hos barn till alkoholberoende påverkas, såsom sämre matvanor, hög konsumtion av godis och läsk samt låg konsumtion av frukt och grönsaker. Hög konsumtion av godis och läsk beskrivs som ett sätt för barn till alkoholberoende att hantera en stressfylld tillvaro och ett sätt att söka tröst (Holmila, Ilva & Itäpuisto, 2011), eftersom de visar sig ha svårigheter att hantera stress på ett konstruktivt sätt (Lee & Williams, 2013; Johnson & Stone, 2009; Diaz et al., 2008). Denna konsumtion är känd för öka välbefinnandet och dämpa negativa känslor och stress tillfälligt, men inte i det långa loppet. Regelbunden konsumtion av mat med dåligt näringsinnehåll, exempelvis snabbmat, kan leda till övervikt och på sikt ge lägre välbefinnande hos barnet. Att reflektera och agera kring psykosociala faktorerers påverkan på barnets fysiska ohälsa hör till distriktssköterskans kompetensområde i mötet med barn och unga, kan göras utifrån Roys omvårdnadsteori (Alligood, 2013) i sex steg; bedömning av beteende, bedömning av stimuli, omvårdnadsdiagnos, målskapande, interventioner och utvärdering. Distriktssköterskan kan behöva att hjälpa barnet att identifiera de egna inre resurserna, exempelvis att fatta hälsosamma beslut samt att påverka miljön runt barnet, där det är viktigt att arbeta för att tillgodose behov av exempelvis näring och skydd. Genom att i ett tidigt skede uppmärksamma barn som riskerar ohälsa, kan distriktssköterskan främja barnets framtida hälsa.

Self-Concept-Group Identity Mode

Barnets adaptation till en psykologisk identitet och en positiv självuppfattning påverkas på flera sätt, då de oftare har dåligt självförtroende och låg självkänsla (Haverfield & Theiss, 2014; Rangarajan, 2008) med självmordstendenser och en låg känsla av tillhörighet (Serec et al., 2012). Roys (Alligood, 2013) "Self-Concept-Group Identity Mode" syftar på individens tankar och känslor om sig själv i en viss situation samt upplevelse av att vara en individ med plats i ett sammanhang. Vaught och Prince Wittman (2011) beskriver hur uppväxten för barn till alkoholberoende kan sakna stimulans, exempelvis genom lek, och att vardagen kan bli enformig och långtråkig. Barndomen kan också vara förvirrande och ibland fylld av skam, vilket kan hämma social interaktion och synen på sig själv i sociala sammanhang. Vidare in i vuxenlivet kan förvirringen fortsätta och den vuxne har ett behov av att hitta tillbaka till sig själv (Haverfield & Theiss, 2014). Hos det vuxna barnet är "Self-Concept-Group Identity Mode" inte alltid tillfredställande, vilket kan stå i relation till uppväxten med en alkoholberoende förälder. Den vuxne kan som barn ha missat träning i sociala sammanhang, vilket senare i livet påverkar samspelet i sociala situationer. Dessa bristande upplevelser kan

också leda till en känsla av att känna sig som en mindre betydelsefull individ (Haverfield & Theiss, 2014).

Ett exempel på "Adaptive Response", positiv respons, som rör barnets syn på sig själv i relation till alkohol och kulturen kring alkoholen, är när det förekommer att vuxna barn tar avstånd från den alkoholberoende föräldern (Haverfield & Theiss, 2014) för att uppnå ett ökat välbefinnande. Haller och Chassin (2010) beskriver att en del barn till alkoholberoende avstår helt från alkohol till följd av att de upplever att de har en ökad risk för missbruk. De tar även avstånd från den destruktiva uppväxtmiljön för att vända den till något hälsofrämjande. Troligtvis har dessa barn ett fungerande "Cognator subsystem", som innebär aktivt tänkande och processande av information, inläring, bedömning och känslor för att hantera stimuli. Barnet bedömer den nuvarande situationen utifrån tidigare erfarenheter och kan därför välja ett liv utan alkohol då de inte vill bli som sin förälder. Det finns faktorer som påverkar barnets förmåga till "Adaptive Response". Martens et al. (2009) menar att grad av impuls kontroll spelar in huruvida barnet tar sitt genetiska arv i beaktande eller inte. Park et al. (2009) beskriver socialt stöd som en skyddsfaktor mot framtida alkoholberoende. Ett socialt skyddsnät, kärleksfulla relationer och goda mellanmännsliga kontakter kan öka barnets välmående och förmåga till "Adaptive response" (Alligood, 2013). Av den anledningen är det därför viktigt för distriktssköterskan att synliggöra och främja det sociala nätverket runt barnet. Ändring av stimuli i miljön kan innebära att hjälpa barnet att finna en plats i ett nytt sammanhang, såsom en fritidsaktivitet eller föreningsverksamhet. Barnets vänskapskrets kan ha en positiv inverkan på barnets psykologiska identitet, men det kan vara viktigt att se över om vänskaperna verkar stödjande eller hotande för barnets hälsa. Ungdomar, som växer upp med en alkoholberoende förälder, kan på grund av en dålig självbild hamna i olämpliga psykosociala miljöer, som i sin tur ökar sannolikheten för "Ineffective Adaption", en oönskad form av adaptation i form av intag av alkohol och droger. Barn till alkoholberoende visar sig oftare ha ohälsosamma alkoholvanor (Serec et al., 2012; Mares et al., 2011; Melchior et al., 2011; Morgan et al., 2010; Braitman et al., 2009; Park et al., 2009; Diaz et al., 2008; Hussong et al., 2008; McCauley Ohannessian & Hesselbrock, 2008), vilket styrks av Obot, Wagner och Anthony (2001), vilka beskriver att barn som har minst en förälder med ett alkoholberoende börjar nyttja alkohol, cigaretter och marijuana tidigare än de barn vars föräldrar inte överkonsumerar alkohol. Socialstyrelsen (2009) förklarar detta med att föräldrars alkoholberoende medför ogynnsamma uppväxtförhållanden, som ökar barnets normbrytande beteende vilket ökar risken för eget missbruk. Detta är samstämmigt med Roys teori som lägger tyngd på miljö och barnet i samspel (Alligood, 2013). Gränssättning och vägledning är något som ofta brister i familjer där beroende av alkohol eller droger förekommer (Socialstyrelsen, 2009) och föräldrars kommunikation kring alkohol visar sig vara viktigt när det gäller barnets egen risk för riskbruk eller alkoholberoende (Mares et al., 2011). Brist på kommunikation och gränssättande kan bero på att föräldern har nog med egna problem, såsom till exempel depression eller annan psykisk ohälsa och därmed inte har tid och ork att vara en god vuxen förebild och engagera sig i barnet. Resonemanget styrks av Socialstyrelsen (2009), som beskriver att i hem där missbruksproblem förekommer, är det vanligt med förekomst av psykiska bekymmer. Som ett led i omvårdnaden kan distriktssköterskans bedömning grunda sig på vilken syn barnet har på sig själv och hur barnet upplever att det fungerar i olika

sammanhang; en kartläggning av "Self-Concept-Group Identity Mode". Depressiva problem kan utvärderas i samtal eller genom skattningsskalor och efter en bedömning av närvaro eller frånvaro av adaptation kan stimuli, som påverkar "Ineffective Adaption", synliggöras.

Riskbenägenhet, hotfullhet och ilska, som framträder hos många barn till alkoholberoende, (Haverfield & Theiss, 2014; McCauley Ohannessian & Hesselbrock, 2008), kan genom Roys teori förklaras med "Ineffective Adaption", vilket distriktssköterskan behöver vara lyhörd för och arbeta tillsammans med barnet, för att åtgärda.

Role Function Mode

Enligt Roy hanterar barnet den inre, psykologiska och yttre miljön, som de lever i genom att gå in i olika roller för att anpassa sig till miljö och kontext (Alligood, 2013). Roys begrepp "Role Funktion Mode" berör roller och relationer människor emellan, såsom barnets roll och funktion i familjen. Barnet intar olika roller beroende på kontext och om barnet befinner sig i en roll den inte är ämnad för och kan hantera, kan det medföra känslor som ilska, rädsla, känslor av att vara övergiven och känslor av vanmakt. När huvudansvaret för en familj hamnar på barnet på grund av föräldrarnas alkoholmissbruk, kan det ses som att barnet tar på sig en tertiär roll som familjeansvarig (Järvinen, 2015; Haverfield & Theiss, 2014; Vaught Prince & Wittman, 2011; Burnett, Jones, Bliwise & Thomson Ross, 2006). Rollen som familjeansvarig kan till och med innebära att barnet tar på sig ansvaret för föräldrarnas problematik och eventuell läkemedelsbehandling för alkoholberoendet (Järvinen, 2015). Enligt Roy (Alligood, 2013) agerar barnet för att möta de förväntningar som finns i uppväxtmiljön. Burnett et al. (2006) beskriver det som ett sätt att hantera situationen, en copingstrategi. Barnets primära roll och sekundära roll skulle i en frisk familj inte innebära att det tog hand om någon förälder eller syskon. Däremot ställer rollen som familjeansvarig orimliga krav på barnet i förhållande till utvecklingsstadium samt att barnets behov av lek och umgänge med vänner nästan helt åsidosätts (Vaught & Prince Wittman, 2011). För att barnet ska få förutsättningar för att kunna adaptera på ett positivt sätt, "Adaptive Response", måste barnet få vara i den roll som är åldersadekvat, annars leder det till "Ineffective responses" som i sin tur kan leda till någon form av ohälsa (Alligood, 2013). Distriktssköterskans bedömning av vilken roll barnet tar i en dysfunktionell familj är viktig. Vid tecken på adaptation genom orimlig rollfördelning behöver distriktssköterskans omvårdnadsåtgärder inriktas mot att stödja barnet att inta en åldersadekvat roll för att främja "Adaptive Response". Det kan innebära att barnet behöver tas ur den miljö det befinner sig i, helt eller delvis för att må bra. "Adaptive Response" främjar hälsa, utveckling och förmågan att hantera förändringar i miljön och kan även uppnås under ogynnsamma uppväxtförhållanden.

Barn, som växer upp med en alkoholberoende förälder, växer ofta upp under tuffa förhållanden, men trots det uppger de vuxna barnen att de inte vill vara utan sina upplevelser (Haverfield & Theiss, 2014). De menar att de istället har gått starka ut ur erfarenheten, vilket kan ses som "Adaptive Response" i relation till uppväxtmiljön i och med att det vuxna barnet ändå kan se positivt på barndomen. Senare i livet kan barnet kanske också uppnå en "Integrated Life Process", vilket är målet och resultatet av "Adaptive Response" inom samtliga fyra "Modes". Roys (Alligood, 2013) syn på förmågan till anpassning och vikten av

att ha en "Adaptiv Respons" istället för en "Ineffective response", är av största vikt för barnets hälsa. Distriktssköterskan kan tydliggöra och samtala kring den ökade risken för missbruk hos barn och unga till alkoholberoende föräldrar, som en preventiv intervention, eftersom det finns evidens för att det kan minska alkoholkonsumtionen hos utsatta unga. Genom att analysera barnens uppväxtmiljö utifrån adaptationsteorin, kan barnets olika respons på den omgivande miljön, stimuli och adaptation i den miljö de växer upp i ge distriktssköterskan förståelse för barnets reaktioner och hitta skyddsfaktorer i barnets uppväxtmiljö. Ny forskning (Haverfield & Theiss, 2016) visar på betydelsen av att fokusera omvårdnad på familjen som ett system och vid behov manipulera den psykiska och fysiska miljön, exempelvis riktad föräldrautbildning för att främja hälsan hos barn till alkoholberoende. Genom att identifiera barnets olika förutsättningar och förmåga inom de fyra områdena för adaptation och därmed skapa en helhet, kan distriktssköterskan förhoppningsvis vägleda barnet in i en adaptationsprocess som är individanpassad, utvecklande och hälsofrämjande.

Konklusion

Resultatet visar att barnet påverkas fysiologiskt, psykologiskt, socialt och relationsmässigt av att växa upp i en familj där föräldern är alkoholberoende. Callista Roys adaptationsteori visar sig vara till god hjälp för att skapa förståelse för på vilka sätt barn hanterar den påfrestning som en förälders alkoholberoende medför och hur hälsa kan uppnås. Genom att distriktssköterskan tillämpar Roys adaptationsteori med adaptationsprocessens omvårdnads mål, kan motståndskraften hos barn med ogynnsamma uppväxtförhållanden främjas och identifieras. Adaptionsförmågan hos barn visar sig vara viktigt för att öka möjligheterna för en god hälsa.

Implikation

Resultatet analyserat utifrån Roys adaptationssteorin kan skapa en grund för distriktssköterskan att förstå hur relationer och miljö skapar svar hos barnet, som antingen är negativa för barnets hälsa eller positiva och hälsofrämjande. Distriktssköterskan kan använda sig av Roys adaptationsmodell som ett teoretiskt och praktiskt verktyg i arbetet med med barn och ungdomar som har alkoholberoende föräldrar. Adaptionsmodellen kan vidare ligga till grund för en omvårdnadsplan med syfte att ge ett individuellt anpassat stöd gällande hälsofrämjande insatser till denna målgrupp. För att distriktssköterskan ska kunna främja barnets hälsa i ett större perspektiv, krävs det vidare forskning om hur barnet klarar sig i samhället som vuxen. En intervjustudie med vuxna barn till alkoholberoende med syfte att utforska vilka resurser de använder sig av för att klara sig i samhället skulle kunna bidra med ny kunskap om vilken form av stöd och vilka omvårdnadsinsatser som ska riktas till barn som växer upp med alkoholberoende föräldrar.

Referenser

- *Adkison, S. E., Grohman, K., Colder, C. R., Leonard, K., O'range-Torchia, T., Peterson, E., & Eiden, R. D. (2013). Impact of Fathers' Alcohol Problems on the Development of Effortful Control in Early Adolescence. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 74, 674-683.
- Allgood, M. (2013). *Nursing Theorists and their work*. United States of America: Mosby Elsevier.
- Andreasson, S., & Allebeck, P. (Red.) (2005). *Alkohol och hälsa - en kunskapsöversikt om alkoholens positiva och negativa effekter på vår hälsa*. Hämtad 2015-05-06, från <http://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/12073/r200511alkoholhalsa0601.pdf>
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19-32. doi:10.1080/1364557032000119616
- Arria, A. M., Mericle, A. A., Meyers, K., & Winters, K. C. (2012). Parental Substance Use Impairment, Parenting and Substance Use Disorder Risk. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 43(1), 114-122. doi:10.1016/j.jsat.2011.10.001
- *Braitman, A. L., Kelley, L., Ladage, J., Schroeder, V., Gumienny, L.A., Morrow, J. A & Klostermann, K. (2009). Alcohol and Drug Use among College Student Adult Children of Alcoholics. *Journal of Alcohol and Drug Education*, 53, 69-88.
- Burnett, G., Jones, R. A., Bliwise, N. G., & Thomson Ross, L. (2006). Family Unpredictability, Parental Alcoholism, and the Development of Parentification. *The American Journal of Family Therapy*, 34, 181-189. doi:10.1080/01926180600550437
- Blomqvist, J. (2012). Sjukdom, dålig vana, livsstil eller social konstruktion?. J. Storbjörk (Red.), *Samhället, alkoholen och drogerna: Politik, konstruktioner och dilemman* (s. 14-43). Stockholm: Stockholms Universitets förlag.
- Davis, K., Nick, D., & Gould, D. (2009). What are scoping studies? A review of the nursing literature. *International Journal of Nursing Studies*, 46, 1383-1400. doi:10.1016/j.ijnurstu.2009.02.010

- *Diaz, R., Gual, A., Garcia, M., Arnau, J., Pasqual, F., Canuelo, B., ... Gabayo, I. (2008). Children of Alcoholics in Spain: from risk to pathology. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 43(1), 1-10. doi:10.1007/s00127-007-0264-2
- Dietze, P., Ferris, J., Laslett, A. M., & Room, R. (2012). Social demography of alcohol-related harm to children in Australia. *Addiction*, 107(6), 1082-1089.
- Forsberg, C & Wengström, Y. (2013). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Forsman, B. (2007). *Vetenskapsrådet - Begrepp om forskningsfusk*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- *Haller, M. M., & Chassin, L. (2010). The Reciprocal Influences of Perceived Risk for Alcoholism and Alcohol Use Over Time: Evidence for Aversive Transmission of Parental Alcoholism. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 71(4), 588-596.
- Haugland, B. S. M. (2006). Recurrent disruptions of rituals and routines in families with paternal alcohol abuse. *Family Relations*, 54, 225-241.
- Haverfield, M., & Theiss, J. A. (2016). Parent's alcoholism severity and family topic avoidance about alcohol as predictors of perceived stigma among adult children of alcoholics: Implications for emotional and psychological resilience. *Health Communication*, 31(5), 606-616. doi:10.1080/10410236.2014.981665
- *Haverfield, M., & Theiss, J. A. (2014). A theme analysis of experiences reported by adult children of alcoholics in online support forums. *Journal of Family Studies*, 20(2), 166-184.
- Hejrn, A., Arat, A., & Vinnerljung, B. (2014). *Att växa upp med föräldrar som har missbruksproblem eller psykisk sjukdom – Hur ser livet ut i ung vuxen ålder?* Hämtad 2015-11-09, från http://www.anhöriga.se/Global/BSA/Dokument/Rapporter_kunskapsöversikter/BSA_Chess-4_webbNy.pdf
- Holmila, M., Ilva, M., & Itäpuisto, M. (2011). Invisible victims or competent agents: Opinions and ways of coping among children aged 12-18 years with problem drinking parents. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 18(3), 179-186.

- *Hussong, A., Bauer, D., & Chassin, L. (2008). Telescoped trajectories from alcohol initiation to disorder in children of alcoholic parents. *Journal of Abnormal Psychology, 117*(1), 63-78. doi:10.1037/0021-843X.117.1.63
- Järvinen, M. (2015). Understanding Addiction: Adult Children of Alcoholics Describing Their Parents' Drinking Problems. *Journal of Family Issues, 36*(6), 805-825. doi:10.1177/0192513X13513027
- *Johnson, P., & Stone, R. (2009). Parental Alcoholism and Family Functioning: Effects on Differentiation Levels of Young Adults. *Alcoholism Treatment Quarterly, 27*(1), 3–18. doi:10.1080/07347320802586601
- *Kearns- Bodkin, J. N & K. E, Leonard. (2008). Relationship Functioning Among Adult Children of Alcoholics. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs, 69*(6), 941-50.
- *Kelley, M. L., Linden, A. N., Milleticha, R. J., Lau-Barraco, C., Kurtz, E. D., Lima, G. M. D., ... Sheehana, B. E. (2014). Self and partner alcohol-related problems among ACOAs and non-ACOAs: Associations with depressive symptoms and motivations for alcohol use. *Addictive Behaviors, 39*(1), 211–218. doi:10.1016/j.addbeh.2013.08.037
- *Kelley, M. L., Schroeder, V. M., Cooke, C. G., Gumienny, L., Platter, A.J & Fals-Stewart, W. (2010). Mothers' Versus Fathers' Alcohol Abuse and Attachment in Adult Daughters of Alcoholics. *Journal of Family Issue, 31*(11). 1555-1570. doi:10.1177/0192513X10363985
- *Lee, H., & Williams, R. A. (2013). Effects of Parental Alcoholism, Sense of Belonging, and Resilience on Depressive symptoms: A Path Model. *Substance Use and Misuse, 48*(3), 265-273. doi:10.3109/10826084.2012.754899
- Ljungdahl, S. (2008). *Barn i familjer med alkohol-och narkotikaproblem - omfattning och analys*. Östersund: Svenska Folkhälsoinstitutet.
- *Mares, S. H. W., Van der Vorst, H., Engels, R. C. M. E. & Lichtwarck-Aschoff, A. (2011). Parental alcohol use, alcohol-related problems, and alcohol-specific attitudes, alcohol-specific communication, and adolescent excessive alcohol use and alcohol-related problems: An indirect path model. *Addictive Behavior, 36*(3). 209–216. doi: 10.1016/j.addbeh.2010.10.013

- Martens, M., Hatchett, E. S., Martin, J. L., Fowler, R. M., Fleming, K. M., Karakashian, M. A. & Cimini, M. D. (2009). Does trait urgency moderate the relationship between parental alcoholism and alcohol use? *Addiction Research and Theory*, 18(4), 479-488.
- *McCauley Ohannessian, C & Hesselbrock, V. M. (2008). Paternal alcoholism and youth substance abuse: The indirect Effects of negative affect, conduct problems, and risk taking. *Journal of Adolescent Health*, 42(2), 198-200.
- *Melchior, M., Choquet, M., Le Strat, Y., Hassler, & Gorwood, P. (2011). Parental alcohol dependence, socioeconomic disadvantage and alcohol and cannabis dependence among young adults in the community. *European Psychiatry*, 26(1), 13-17. doi:10.1016/j.eurpsy.2009.12.011
- *Morgan, P. T., Desai, R. A., & Potenza, M. N. (2010). Gender-related influences of parental alcoholism on the prevalence of psychiatric illnesses: Analysis of the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 34(10), 1759-1767. doi:10.1111/j.1530-0277.2010.01263.x.
- Obot, I. S., Wagner, F. A., & Anthony, J. C. (2001). Early onset and recent drug use among children of parents with alcohol problems: Data from a national epidemiologic survey. *Drug and Alcohol Dependence*, 65(1), 1-8.
- *Park, S., Kim, H & Kim, H. (2009). Relationship between parental alcohol abuse and social support, peer substance abuse risk and social support, and substance abuse risk among South Korean adolescents. *Adolescence*, 44(173), 87-99.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2013). *Essentials and nursing research appraising evidence for nursing practice*. Philadelphia: Wolters Kluwer Lippincott, Williams & Wilkins.
- *Rangarajan, S. (2008). Mediators and moderators of parental alcoholism effects on offspring self-esteem. *Alcohol & Alcoholism*, 43(4), 81-491. doi:10.1093/alcalc /agn034
- Rounsaville, D., O'Farrell, T. J., Andreas, J. B., Murphy, C. M., & Murphy, M. M. (2014). Children's exposure to parental conflict after father's treatment for alcoholism. *Addictive Behaviors*, 39, 1168-1171. doi:10.1016/j.addbeh.2014.03.017

- Sandahl, J. (2014). *Skolan som skyddsfaktor - Om skolans betydelse för att avstå från kriminalitet bland ungdomar i Stockholms stad*. Västerås: Edita.
- *Serec, M., Svab, I., Kolsek, M., Svab, V., Moesgen D., & Klein, M. (2012). Health-related lifestyle, physical and mental health in children of alcoholic parents. *Drug and Alcohol Review*, 31(7), 861-870.
doi:10.1111/j.1465-3362.2012.00424.x
- Socialstyrelsen. (2014). *Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn*
Hämtad 2016-04-23, från
http://www.barnintro.se/Kap4/Anmalningsskyldighet_om_missforhallanden_som_ror_barn.pdf.
- Socialstyrelsen. (2014). *Vägledning för elevhälsan*. Hämtad 2015-12-10, från
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19526/2014-10-2.pdf>
- Socialstyrelsen. (2012). *Föräldraskap och missbruk – Att ta upp frågor om frågor om föräldraskap i missbruks- och beroendevården*. Hämtad 2015-06-19, från
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18535/2012-1-3.pdf>
- Socialstyrelsen. (2010). *Social Rapport 2010*. Västerås: Edita.
- Socialstyrelsen. (2009). *Barn och unga i familjer med missbruk - Vägledning för socialtjänsten och andra aktörer*. Hämtad 2014-10-25, från
<http://www.socialstyrelsen.se/lists/artikelkatalog/attachments/17866/2009-12-15.pdf>
- Söderman, A., & Jackson, K. (2011). Barn som far illa i sin hemmiljö: BVC-sjuksköterskors upplevelser av att möta och hjälpa barnen. *Vård i Norden*, 31(4), 38- 42.
- *Torvik, F. A., Rognmo, K., Ask, H., Røysamb, E., & Tambs, K. (2011). Parental alcohol use and adolescent school adjustment in the general population: Results from the HUNT study. *BMC Public Health*, 11(1), 706.
doi:10.1186/1471-2458-11-706
- Turner, H.A., Finkelhor, D., Hamby, S. L., & Shattuck, A. (2013). Family structure, victimization, and child mental health in a nationally representative sample. *Social Science and Medicine*, 87, 39-51.
doi:10.1016/j.socscimed.2013.02.034

*Vaught, E., & Prince Wittman, P. (2011). A phenomenological study of the occupational choices of individuals who self identify them as adult children of alcoholics. *Journal of Occupational Science*, 18(4), 356-365.
doi:10.1080/14427591.2011.595893

WHO (World Health Organization). (2016). *International Classification of Diseases (ICD)*. Hämtad 2016-03-13, från
www.who.int/classifications/icd/en/

WMA (The World Medical Association). (2013). WMA Declaration of Helsinki: Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects. Hämtad 2015-09-07, från
<https://www.slfl.se/Pages/48496/Helsingforsdeklarationen.pdf>

Tabell 1: Sökhistorik

Datum	Databas	Sökord Begränsningar	Antal träffar	Granskade artiklar	Resultat artiklar
150406	Academic Search Elite	(child) AND (alcoholic parent) 2008-2015	128	14	5
150403	Cinahl	(MM"children of alcoholics") 2008-2015	17	5	2
150406	Cinahl	(MM"alcoholism") AND "children of impaired parents" 2008-2015	24	5	3
150409	PsycInfo	MJSUB.EXACT("children of alcoholics") AND MJSUB.EXACT("alcoholism") 2008-2015	38	9	1
150405	PubMed	"alcoholism" [MeSH Major Topic] AND "child of impaired parents" [MeSH Major Topic] 2008-2015	92	29	9
150406	Cinahl	(MM"children of alcoholics") AND "problems" 2005-2015	6	0	0
150406	Cinahl	(MM"children of alcoholics") AND "experiences" 2005-2015	4	0	0
150406	Cinahl	(MM"children of alcoholics") AND "neglect" 2005-2015	0	0	0
150406	Cinahl	(MH"children of alcoholics") AND "violence" 2005-2015	7	0	0
150406	Cinahl	(MH"children of alcoholics") AND "effects" 2005-2015	6	0	0
150406	Cinahl	(MM"children of alcoholics") AND "maltreatment" 2005-2015	0	0	0
150406	Cinahl	(MH"Alcoholism") AND "child abuse" 2005-2015	53	2	0
150406	Cinahl	(MM"children of alcoholics") AND "abuse" 2005-2015	15	1	0

Tabell 1: Artikelöversikt**Artikel 1**

Referens	Adkison, S. E., Grohman, K., Colder, C. R., Leonard, K., Oorange-Torchia, T., Peterson, E., & Eiden, R. D. (2013). Impact of Fathers' Alcohol Problems on the Development of Effortful Control in Early Adolescence. <i>Journal of Studies on Alcohol and Drugs</i> , 74, 674-683.
Land Databas	USA PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka sambandet mellan faderns alkoholmissbruk och barnets "effortful control" under barndomen
Metod: Design	Kvantitativ, longitudinell, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N=197 familjer (95 med alkoholberoende fader, 102 i kontrollgrupp)
Datainsamling	Insamling av data vid sju tillfällen, då barnet var 12,18, 24,36, 5-6 år, 9-10 år och 11-12 år. Undersökte kognitiva funktioner som exempelvis planeringsförmåga, reaktionstid, och impulsivt beslutsfattande.
Bortfall	I det initiala skedet rekryterades 227 familjer.
Slutsats	Pojkar som har alkoholberoende fäder uppvisar sämre "effortful control" än kontrollgruppen. Hos flickor visades inget samband mellan faderns alkoholmissbruk och låg "effortful control". Resultatet visade sig vara oberoende av fädernas problem med antisocialt beteende.

Artikel 2

Referens	Braitman, A.L., Kelley, L., Ladage, J., Schroeder, V., Gumienny, L.A., Morrow, J. A & Klostermann, K. (2009). Alcohol and Drug Use among College Student Adult Children of Alcoholics. <i>Journal of Alcohol and Drug Education</i> , 53, 69-88.
Land Databas	USA Cinahl
Syfte	Syftet var att jämföra alkohol och drogvanor hos vuxna barn till alkoholister med vanorna hos de som inte var vuxna barn till alkoholister.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N= 572 collegestudenter, 136 var barn till alkoholister och 436 var inte det. Av deltagarna var 450 kvinnor.
Datainsamling	Frågor gällande studenternas drog och alkoholvanor ställdes via ett internetbaserat frågeformulär. Undersökningen pågick under två månader.
Bortfall	De tillfrågade var alla studenter som läste psykologi samt var inskrivna på fakulteten. De tillfrågade, som tackat ja, fick svara på frågor enligt CAST (children of alcoholics test). Om deltagarna enligt testet inte uppfyllde kriterierna fick de inte vara med i studien.
Slutsats	Vuxna barn till alkoholister drack inte oftare eller mer än kontrollgruppen, men de hade en tidigare alkoholdebut. Om mamman i familjen eller båda föräldrarna hade ett misstänkt alkoholmissbruk, hade deltagarna i undersöknings gruppen en större risk för livslångt missbruk själv. Misstanke om att pappa hade alkoholmissbruk, ledde till ett mer frekvent drickande under skollåren. Då olika associationer framkom gällande barnets alkoholintag, beroende av om det var mamman eller pappan som hade missbruk, drogs slutsatsen att det behövs mer forskning inom området om hur mammans respektive pappans alkoholberoende påverkar barnens alkoholintag.

Artikel 3

Referens	Diaz, R., Gual, A., Garcia, M., Arnau, J., Pasqual, F., Canuelo, B., ... Gabayo, I. (2008). Children of Alcoholics in Spain: from risk to pathology. <i>Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology</i> , 43(1), 1-10.
Land Databas	Spanien Academic Search Elite
Syfte	Syftet var att identifiera möjliga riskfaktorer och negativa konsekvenser av att ha en förälder med alkoholmissbruk.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N= 518 (371 barn till alkoholister, 147 i kontrollgrupp) Barn mellan 6-17 år
Datainsamling	Intervjuer gällande socioekonomisk status, uppväxtmiljö, psykiska besvär, alkoholism eller psykiska besvär bland familj och släkt, alkohol- och droganvändning, skolprestation och kognitiv funktion.
Bortfall	Ej redovisat
Slutsats	Resultatet visade att barn med alkoholiserade föräldrar oftare hade psykiska besvär, de hade sämre resultat i skolan och hade oftare kognitiva svårigheter i jämförelse med barn från familjer där alkoholproblem inte förekom. De växte även upp under sämre socioekonomiska förhållanden och alkoholproblem fanns ofta i både släkt och i familj.

Artikel 4

Referens	Haller, M. M., & Chassin, L. (2010). The Reciprocal Influences of Perceived Risk for Alcoholism and Alcohol Use Over Time: Evidence for Aversive Transmission of Parental Alcoholism. <i>Journal of Studies on Alcohol and Drugs</i> , 71(4), 588-596.
Land Databas	USA PubMed
Syfte	Syftet var att testa hypotesen om att barn till alkoholister reducerar sitt alkoholintag på grund av att de upplever att de har en ökad risk för alkoholproblem till följd av sina föräldrars alkoholmissbruk.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv studie.
Urval	N= 804, tre åldersgrupper av unga vuxna, 47 % kvinnor, 53 % män, hälften av gruppen var barn till alkoholister, rekryterade från en pågående studie av en av författarna
Datainsamling	Datorassisterade intervjuer samt telefonintervjuer.
Bortfall	Ej redovisat
Slutsats	Resultatet stödde hypotesen. En stark upplevelse av överförd risk för alkoholproblem, associerades till lågt alkoholintag hos unga vuxna barn till alkoholister. Resultatet visade vikten av att göra unga vuxna medvetna om sin ökade risk för alkoholproblem i preventivt syfte.

Artikel 5

Referens	Haverfield, M., & Theiss, J.A. (2014). A theme analysis of experiences reported by adult children of alcoholics in online support forums. <i>Journal of Family Studies</i> , 20(2), 166–184.
Land Databas	USA Academic Search Elite.
Syfte	Syftet var att identifiera vilka problem vuxna barn till alkoholister har och vilka problem de delar med sig av och diskuterar via stödforum på internet.
Metod: Design	Kvalitativ, induktiv metod, tematisk analys.
Urval	De som själva ansåg sig vara barn till alkoholister och frivilligt gick med i stöd forum på nätet. Stöd forum på internet var: Sober recovery, Cyber recovery, Social Network Forum och Miracles in progress 12 step forum. Kön och ålder okänt på deltagarna.
Datansamling	Sextioen diskussionstrådar som deltagarna skapat själva och 504 individuella diskussionstrådar. Data från dem samlades in under 60 dagar på tre olika stöd forum. Data analyserades med induktiv ansats av tre utomstående. Teman framkom, totalt sju stycken. Studien pågick från den 1 december 2011- 31 januari 2012.
Bortfall	De trådar som inte höll sig till ämnet var inte med i analysen.
Slutsats	Vuxna barn till alkoholister hade nytta av stödforumet på internet och tyckte att diskussionsforumet faktiskt var mer personligt än att träffas i grupp på riktigt. Stödforumet är användbart till att bearbeta jobbiga barndomsupplevelser. Teman framkom och det som diskuterades mest var: Empowerment genom stöd, återkoppling till det inre barnet och ”re-parenting”, fortsatta problem med den alkoholiserade föräldern, låg självkänsla, lågt självförtroende och osäkerhet, ilska och bitterhet, kommunikations problem och svårigheter i kärleksrelationer. Teman som framkom i diskussionsforumet, tydliggör vilka problem vuxna barn till alkoholister kämpar med. Stödet som forumet utgjorde och en god kommunikation mellan deltagarna var viktigt då det resulterade i ett högre välbefinnande hos deltagarna. Resultatet kan komma till användning för att stödja och behandla de som haft en traumatisk barndom.

Artikel 6

Referens	Hussong, A., Bauer, D., & Chassin, L. (2008). Telescoped trajectories from alcohol initiation to disorder in children of alcoholic parents. <i>Journal of Abnormal Psychology, 117</i> (1), 63-78.
Land Databas	USA Pubmed
Syfte	Syftet var att utföra ett test för att se om barn till alkoholister hade en snabbare väg till alkoholdebut och missbruk och i så fall varför.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall- kontroll studie.
Urval	N= 454 familjer intervjuades årligen via dator under tre år. Barnens ålder var 11-16, 12-17, 13-18. Kommunalt urval via rättegångsregister på föräldrarna, hälsodeklarationer och telefon undersökningar.
Datainsamling	Frågor att svara på via dator. Till resultatet var det 214 deltagare, 131 barn till alkoholister och 81 barn som inte hade alkoholiserade föräldrar till kontrollgruppen.
Bortfall	N= 240
Slutsats	Barn till alkoholister/ tonåringar har en tidigare alkoholdebut och dricker mer än barn som inte växer upp med alkoholiserade föräldrar. De har också en snabbare väg till alkoholmissbruk. Dessa barn hade också vid alkoholdebuten ett större och mer frekvent berusningsdrickande och fler utåtagerande symptom. Orsaken till varför barn till alkoholister hade ett snabbare förlopp till alkoholmissbruk, gick inte att förklara. Slutsats dras om att det behövs mer forskning om andra faktorer som spelar in i varför barn till alkoholister har en snabbare väg till missbruk.

Artikel 7

Referens	Johnson, P., & Stone, R. (2009). Parental Alcoholism and Family Functioning: Effects on Differentiation Levels of Young Adults. <i>Alcoholism Treatment Quarterly</i> , 27(1), 3–18.
Land Databas	USA Academic Search Elite.
Syfte	Syftet var att undersöka påverkan av föräldrarnas alkoholism och familjens funktion gällande tonåringars förmåga till differentiering.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N=813 college studenter. 563 kvinnor, 222 män, 28 okänd könstillhörighet.
Datainsamling	Deltagarna fick fylla i standardfrågeformulär DSI (Differentiation of self inventory) och Self-report Family inventory Version II och frågor som gällde upplevelser i sin familj. Kontrollgruppen 640 var collegestudenter som inte vuxit upp i en familj med alkoholmissbruk
Bortfall	Ej redovisat
Slutsats	Föräldrarnas alkoholism och funktionsnivå samt upplevelser inom familjen har betydelse för tonåringars förmåga till känslomässig frigörelse från sin familj utan att bli känslomässigt avskuren, det vill säga, differentieringsprocess. Barn till alkoholister visade sig ha låg differentiering. Differentiering hos tonåringarna leder bland annat till minskad förmåga att tänka rationellt i stressade situationer och de reagerar istället känslomässigt. De har också svårigheter att skapa en jag känsla samt problem med att ta stora beslut i livet som inte i första hand styrs av känslor. De hade också mindre tillfredsställelse i äktenskap och barn än kontrollgruppen som inte hade växt upp i en familj med alkoholmissbruk.

Artikel 8

Referens	Kearns- Bodkin, J. N & Leonard, K. E. (2008). Relationship Functioning Among Adult Children of Alcoholics. <i>Journal of Studies on Alcohol and Drugs</i> , 69(6). 941-50.
Land Databas	USA Pubmed
Syfte	Syftet var att undersöka hur moderns respektive faderns alkoholism inverkar på det vuxna barnets kärleksrelation under de första åren av äktenskapet.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv studie.
Urval	N= 940 par. Rekrytering pågick under tre år. De rekryterades efter att de ansökt om vigselbevis i stadshuset.
Datainsamling	Paren fick svar på frågor hemma, en gång om året under fyra års tid. Första gången när de precis gift sig.
Bortfall	N=336
Slutsats	Vuxna barn till alkoholister bär med sig bördan från sin barndom in i sina kärleksrelationer som vuxna. Då männen hade en mor med alkoholproblem uppgavs i lägre grad tillfredsställelse i äktenskapet. Där kvinnorna hade en far med alkoholproblem, sågs en association med mindre intimitet i äktenskapet.

Artikel 9

Referens	Kelley, M. L., Linden, A.N., Milletich, R.J., Lau-Barraco, C., Kurtz, E.D., Lima, G.M.D., ... Sheehana, B.E. (2014). Self and partner alcohol-related problems among ACOAs and non-ACOAs: Associations with depressive symptoms and motivations for alcohol use. <i>Addictive Behaviors</i> , 39(1). 211–218.
Land Databas	USA Academic Search Elite
Syfte	Syftet var att undersöka om motivation till att dricka och depressiva symptom har en starkare påverkan på alkoholrelaterade problem hos vuxna barn till alkoholister och deras partner. Jämförelse gjordes med barn som inte hade alkoholiserade föräldrar och deras partner.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie
Urval	N= 197 collestudenter totalt som deltog i psykologi kurser på universitetet. Av dessa var 60 barn till alkoholister och 137 icke barn till alkoholister. Kvinnorna var heterosexuella och mellan 18-25 som träffade någon under den senaste månaden. Screeningen gjordes för att finna vuxna barn till alkoholister med hjälp av CAST (children of alcoholics) ett test där de fick fylla i olika kriterier för att se om de troligtvis vuxit upp med en eller båda föräldrar som missbrukat alkohol före de fyllt 16 år.
Datainsamling	Deltagarna fyllde i formulär online där de fick svara på frågor om alkoholvanor, problem, depression och deras partner.
Bortfall	N=23
Slutsats	Ingen skillnad fanns mellan de båda grupperna gällande alkoholrelaterade problem, men vuxna barn till alkoholister hade en större benägenhet att ha en relation med någon som själv hade alkoholproblem. Slutsats dras att vidare forskning behövs gällande fler faktorer som har betydelse för alkoholrelaterade problem hos vuxna barn till alkoholister samt att utforska samspelet som rör frågan varför valet av partner oftare är någon med eget missbruk.

Artikel 10

Referens	Kelley, M.L., Schroeder, V.M., Cooke, C.G., Gumienny, L., Platter, A.J & Fals-Stewart, W. (2010). Mothers' Versus Fathers' Alcohol Abuse and Attachment in Adult Daughters of Alcoholics. <i>Journal of Family Issue</i> , 31(11). 1555-1570.
Land Databas	USA Cinahl
Syfte	Syftet var att undersöka om föräldrarnas kön hos den som missbrukar alkohol påverkar den generella och romantiska förmåga till anknytning hos kvinnliga vuxna barn till alkoholister. Jämförelsegruppen var vuxna kvinnor, som inte var barn till alkoholister.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N= 265 kvinnliga studenter. 18-30 år gamla. Sjuttiosex var barn till alkoholister och 189 bestod av en kontroll grupp. Deltagarna gick en psykologkurs på universitet. Urvalet för deltagande skedde via CAST, Children of alcoholics test.
Datainsamling	Skickade ut brev till deltagarna. Deltagarna hade två veckor på sig att svara. Mätmetoder: Experiences in close Relationships-Revised, Relationship Scales questionnaire och CAST frågeformulär med 36 frågor.
Bortfall	N=31 kunde inte cast testet avgöra om de var barn till alkoholister eller inte, fem svarade inte på frågorna. Åtta svarade inkonsekvent på CAST frågorna och exkluderades.
Slutsats	Gällande vuxna barn till alkoholister där döttrarna misstänkte att mamman hade alkoholmissbruk rapporterade de mer oro och större tendens till undvikande beteende i kärleksrelationer i jämförelse med de som inte var barn till alkoholister. Ingen skillnad fanns i förhållande till vanlig anknytning. Slutsatsen stödjer anknytningsteorin om att vuxna barn till alkoholister har en annan anknytningsförmåga än icke vuxna barn till alkoholister och området behöver beforskas ytterligare.

Artikel 11

Referens	Lee, H., & Williams, R. A. (2013). Effects of Parental Alcoholism, Sense of Belonging, and Resilience on Depressive symptoms: A Path Model. <i>Substance Use and Misuse</i> , 48(3), 265-273.
Land Databas	USA PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka relationen mellan förälders alkoholism och känsla av tillhörighet, motståndskraft och depressiva symptom bland koreaner i USA
Metod: Design	Kvantitativ, tvärsnittsstudie.
Urval	N= 206 unga vuxna, informanternas medelålder var 28.4 år (alla över 18 år), 59,8 % kvinnor, alla hade koreanskt ursprung men levde i USA
Datainsamling	Web-baserad undersökning
Bortfall	Tretton respondenter hade ej fyllt i fullständig information i undersökningen och exkluderades
Slutsats	Förälders alkoholism medförde en lägre känsla av tillhörighet hos de unga vuxna, vilket i sin tur kunde minska motståndskraften (förmågan att hantera trauma och stress) och öka risken för depressiva symptom. Kunskap om vilka aspekter som påverkar motståndskraften hos unga vuxna är av betydelse i preventivt arbete.

Artikel 12

Referens	Mares, S. H. W., Van der Vorst, H., Engels, R. C. M. E & Lichtwarck-Aschoff, A. (2011). Parental alcohol use, alcohol-related problems, and alcohol-specific attitudes, alcohol-specific communication, and adolescent excessive alcohol use and alcohol-related problems: An indirect path model. <i>Addictive Behaviour</i> , 36(3). 209–216.
Land Databas	USA Psychinfo
Syfte	Syftet var att undersöka direkta effekter av föräldrarnas intag av alkohol, alkohol problem och föräldrars attityd och kommunikation gentemot ungdomars konsumtion av alkohol samt alkoholrelaterade problem senare i livet. De undersökte också de indirekta effekterna av alkohol relaterad kommunikation.
Metod: Design	Kvantitativ, longitudinell, prospektiv studie.
Urval	N= 428 holländska familjer med barn som var 13 och 15 år gamla. Mödrarna var 35-56 år och fäderna 37-62 år gamla.
Datainsamling	Familjerna fick svara på frågor samt intervjuades angående alkohol och kommunikation årligen under fem års tid. Structural equation modeling (SEM).
Bortfall	N=337
Slutsats	I familjer där det fanns alkoholrelaterade problem, framkom det att när kommunikationen runt alkohol var mer påtaglig resulterade det i mindre drickande hos tonåringarna. I familjer där attityden gentemot alkohol var mer eftergivande och överseende samt där det fanns alkoholproblem, resulterade i ett mer överdrivet drickande hos tonåringarna. Slutsats dras att vid alkoholrelaterade interventioner i familjer där ungdomar har alkoholproblem, behöver föräldrarnas alkoholkonsumtion och beteende tas i beaktande då det påverkar ungdomarnas alkoholvanor.

Artikel 13

Referens	Melchior, M., Choquet, M., Le Strat, Y., Hassler, & Gorwood, P. (2011). Parental alcohol dependence, socioeconomic disadvantage and alcohol and cannabis dependence among young adults in the community. <i>European Psychiatry</i> , 26(1), 13-17.
Land Databas	Frankrike PubMed
Syfte	Syftet var att testa hypotesen att ogynnsamma socioekonomiska förhållanden påverkar överföringen av alkohol- och drogberoende från en generation till nästa.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, fall-kontroll studie.
Urval	N= 3056 unga vuxna (18-22 år), (69 var barn till alkoholister samt levde i sämre socioekonomiska förhållanden, 339 var barn till alkoholister, 2476 utgjorde kontrollgrupp)
Datainsamling	Frågeformulär gällande alkohol- och drogvvanor, socioekonomiska förhållanden, förälders alkoholvanor, ursprung, förekomst av sexuella övergrepp och depression.
Bortfall	Ej redovisat
Slutsats	Där föräldern var alkoholberoende och speciellt om familjen levde under dåliga socioekonomiska förhållanden, ökade prevalensen av alkohol- och cannabis beroende bland de unga vuxna med det dubbla jämfört med kontrollgrupp. Författarna belyser socioekonomiska förhållandens påverkan på de ungas alkoholberoende.

Artikel 14

Referens	Morgan, P. T., Desai, R. A., & Potenza, M. N. (2010). Gender-related influences of parental alcoholism on the prevalence of psychiatric illnesses: Analysis of the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions. <i>Alcoholism: Clinical and Experimental Research</i> , 34(10), 1759-1767.
Land Databas	USA Cinahl
Syfte	Syftet var att testa hypotesen att det finns könsskillnader när det gäller hur barns psykiska hälsa påverkas av förälders alkoholism.
Metod: Design	Kvantitativ, retrospektiv studie med klusterurval.
Urval	N= 43 093 (23 006 män och 17 368 kvinnor över 18 år, både med och utan förälder med alkoholism)
Datainsamling	Data från en tidigare nationell undersökning
Bortfall	19 %
Slutsats	Resultatet visade att förälders alkoholism var associerat med högre risk för psykiska besvär. Det förekom genusskillnader i påverkan av förälders alkoholism. Döttrar till kvinnor med alkoholism hade högre risk för psykisk ohälsa och egna alkoholproblem som vuxna.

Artikel 15

Referens	McCaughey Ohannessian, C & Hesselbrock, V.M. (2008). Paternal alcoholism and youth substance abuse: The indirect Effects of negative affect, conduct problems, and risk taking. <i>Journal of Adolescent Health</i> , 42(2). 198-200.
Land Databas	USA Cinahl
Syfte	Syftet var att undersöka vilken roll negativa känslor har, såsom hotfullhet, ledsenhet, uppförande problem och risktagande gällande faderns alkoholism och tonåringars missbruk.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv, longitudinell studie.
Urval	N= 200 tonåringar mellan 15-19 år och deras pappor. Deltagarna hittades via en annan tidigare studie om fäderns alkoholism och deras barn.
Datansamling	Deltagarna fick genomgå psykiatrisk intervju och svara på frågeformulär; The semi-structured assessment for genetics of alcoholism, Positive and negative affect schedule, Risk taking questionnaire och The Michigan alcoholism screening test. Tonåringar följdes från tonåren in i tidig vuxenålder.
Bortfall	Ej redovisat.
Slutsats	Barn till alkoholister hade högre nivå av hotfullhet än icke barn till alkoholister. Hotfullheten förutspådde en ökad riskbenägenhet, vilket signifikant ökade risken för missbruk. Kopplingen mellan negativa känslor och missbruk behöver ytterligare undersökas. Likaså att under längre tid undersöka faderns alkoholism och vilken betydelse det har i utvecklandet av missbruk hos tonåringarna. Studien undersökte också tonåringars övergång till vuxenålder och denna kritiska period i livet då de kan utveckla ett missbruksproblem.

Artikel 16

Referens	Park, S., Kim, H & Kim, H (2009). Relationship between parental alcohol abuse and social support, peer substance abuse risk and social support, and substance abuse risk among South Korean adolescents. <i>Adolescence</i> , 44(173). 87-99.
Land Databas	Syd Korea Pubmed
Syfte	Syftet var att undersöka roller gällande föräldrars alkoholmissbruk och socialt stöd, vänners risk för missbruk och socialt stöd och missbruksrisken hos tonåringar.
Metod: Design	Kvantitativ, kluster urval, prospektiv studie.
Urval	N= 259 tonåringar, medelålder 18. 73 % män, 24 % kvinnor. Deltagarna gick till stödcentrum samt studerade vid universitet.
Datainsamling	Deltagarna fick fylla i formuläret "Problem oriented screening instrument for teenagers" (POSIT), "Children of Alcoholics Screening test" (CAST), en version som var anpassad till Korea (CAST-K) och "Social support scale" för att se i vilken kategori de hamnade. Undersökningen gjordes oktober-november 2005.
Bortfall	N= 105
Slutsats	Det spelar roll varifrån det sociala stödet kommer från, från föräldrar eller vänner. Allt socialt stöd är inte bra, stöd från vänner ökade risken för missbruk hos tonåringarna medan stöd från föräldrar minskade risken. Resultatet stödjer tidigare studier där föräldrars sociala stöd är en skyddsfaktor medan socialt stöd från vänner utgör en riskfaktor. Vidare forskning behövs om vilken typ av påverkan som är avgörande för ökad eller minskad risk för missbruk.

Artikel 17

Referens	Rangarajan, S (2008). Mediators and moderators of parental alcoholism effects on offspring self -esteem. <i>Alcohol & Alcoholism</i> , 43(4). 481–491
Land Databas	USA Pubmed
Syfte	Syftet var att undersöka om förälders alkoholism påverkar självförtroendet hos unga vuxna.
Metod: Design	Kvantitativ, retrospectiv studie.
Urval	N =515; 295 studenter som läste kommunikation, samt 220 frivilliga som fyllt i frågor via en länk på internet, medelålder 29.7 år. 145 var män, 370 var kvinnor.
Datainsamling	Deltagarna fick fylla i ett retrospektivt frågeformulär om bland annat förälderns alkoholism, stress, kommunikation och anknytning inom familjen samt deltagarens nuvarande självförtroende.
Bortfall	Ej redovisat.
Slutsats	Resultatet stödjer tidigare studier som visade att föräldrars alkoholism påverkar barnets självförtroende negativt. Mer forskning behövs om risk respektive skyddsfaktorer för vuxna barn till alkoholister. Enbart kunskap om familjens dryckesmönster inte är tillräckligt för att erbjuda vuxna barn till alkoholister stöd.

Artikel 18

Referens	Serec, M., Svab, I., Kolsek, M., Svab, V., Moesgen D., & Klein, M. (2012). Health-related lifestyle, physical and mental health in children of alcoholic parents. <i>Drug and Alcohol Review</i> , 31(7), 861-870.
Land Databas	Slovenien Academic Search Elite
Syfte	Syftet var att identifiera potentiell påverkan på barn till alkoholister när det gäller hälso-relaterad livsstil, mental och fysisk hälsa i jämförelse med icke barn till alkoholister.
Metod: Design	Kvantitativ, prospektiv fall- kontrollstudie.
Urval	N=141 ungdomar mellan 12-18 år (N=57 barn till alkoholister, N=84 kontrollgrupp)
Datainsamling	Frågeformulär gällande socioekonomiska förhållanden, hälsa- och livsstil och psykisk hälsa.
Bortfall	28 %
Slutsats	Barn till alkoholister rapporterade högre livsstilsrelaterad ohälsa samt lägre psykisk hälsa. Lägre skolprestationer, mer stillasittande livsstil, ohälsosamma matvanor och ökat användande av alkohol och droger. Ohälsan var till viss del kopplad till den socioekonomiska status som barnen levde i.

Artikel 19

Referens	Torvik, F. A., Rognmo, K., Ask, H., Røysamb, E., & Tambs, K. (2011). Parental alcohol use and adolescent school adjustment in the general population: Results from the HUNT study. <i>BMC Public Health, 11</i> (1), 706
Land Databas	Norge PubMed
Syfte	Syftet var att undersöka relationen mellan föräldrars alkoholanvändande och barnets förmåga till att anpassa sig i skolan
Metod: Design	Kvantitativ, tvärsnittsstudie.
Urval	N= 8984 skolelever, 13-19 år
Datainsamling	Undersökning i en del av Norge där 88 % av populationen 13-19 år (de som gick i skola) svarade på en större hälsoundersökning via ett frågeformulär
Bortfall	9 %
Slutsats	Jämfört med barn till föräldrar som inte hade alkoholproblem, hade barn till alkoholister mer uppmärksamhets och uppförandeproblem i skolan, men uppgav att de uppskattade att vara i skolan lika mycket som övriga barn i undersökningen.

Artikel 20

Referens	Vaught, E., & Prince Wittman, P. (2011). A phenomenological study of the occupational choices of individuals who self-identify them as adult children of alcoholics. <i>Journal of Occupational Science</i> , 18(4). 356-365
Land Databas	USA Cinahl
Syfte	Syftet var att utforska grunden till val av yrke hos vuxna barn till alkoholister.
Metod: Design	Kvalitativ, fenomenologisk studie.
Urval	N= 6 kvinnor över 18 år som identifierades sig själva som vuxna barn till alkoholister. Snöbollsurval.
Datainsamling	Totalt 6 stycken semistrukturerade intervjuer genomfördes. Intervjuerna spelades in på band för att sedan transkriberas och kodas och delas upp i teman.
Bortfall	Inget
Slutsats	Teman framkom: "Begränsningar i val av yrke", "Skapa stadga i vuxenlivet", "Djävulen och Gud", "Jag tror inte att jag skulle ändra det". Att växa upp med föräldrar som är alkoholberoende påverkar valet av yrke. Deltagarna i studien upplevde sig bland annat begränsade i valet av yrke och de ville finna stabilitet i tillvaron utifrån yrkesval. Märkbart gällande barnens yrkesmässiga val i vuxenlivet var yrken som inte krävde sociala interaktion, de ville i likhet med barndomen inte umgås med folk. De kände att valet av yrke inte var deras egna val utan det bara "hände" att de fick ett yrke.

Rebecca Johansson

Marielle Grahm Bergkvist

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se